

העולם הזה

אופירה אורז:
צבדיות
'56

מסכר 961 * ג' ניסן תשט"ז *
15. 3. 1956 * המחיר 350 פרי

קצת ציונות

הסוכנות עוסקת בהתישבות אורחי ישראל. היא עוסקת בהעלאתם לארץ. היא עוסקת בקליטתם בתוך הארץ. כל אלה תפקידים מובהקים של המדינה, המבוצעים בכספי המדינה, ואין שמץ של סיבה מדוע לא תעסוק בהם המדינה עצמה.

למה, אם כן, קיים גוף זה? לכל דבר בסבך יש סיבה. ישנה סיבה גם להסתדרות הציונית. סיבה פשוטה עד להסליא.

הסתדרות הציונית היא אגודה של מפלגות. במדינת ישראל קנוניות המפלגות מוסתות, וישנם גופים ממלכתיים מסוימים שאינם כפופים לקנוניה זו במלואם. אולם בהסתדרות הציונית אין אפילו הסוואה. זהו עסק של עסקני מפלגות, על-ידי המפלגות, למען המפלגות.

במדינת ישראל קיים מבקרי-המדינה, קיימת בחירות דמוקרטיות, קיימת דעת-קהל, קיימת עתונות בלתי-תלויה. אי-אפשר עדיין לעשות בה ככל העולה על רוחו של עסקן זה או אחר. ישנן מגבלות חמורות.

כל זה אינו קיים בהסתדרות הציונית. אין בה שום פיקוח רציני על הון התועפות העובר דרכה. אין בה שום דעת-קהל. אין בה שום דמוקרטיה. שם אפשר לחלק את הכספים לפי הסלם מפלגתי פנימי, באין מפריע. על חשבונית אפ-שר לטייל, לטוס מסביב לעולם, לשבת באפס מעשה עד בוא הפסח, ולמלא את קופות המפלגות בארץ.

לכן קיימת הסוכנות. זו סיבה חשובה מאד — למי שנהנה ממנה.

על כן אין גם כל פלא שאין לשום אדם חשק לקיים בחירות לקונגרס. לשם מה? מי זקוק לבחורים? הרבה יותר נוח שבי כל מקום ייפגשו כל אותם האנשים המתקיימים על הציונות והמתפרנסים ממנה, יתעדו יחדיו ויחלקו ביניהם את הכסאות ביקונגרס לפי מפתח מוסכם.

וזהו, כמובן, בדיק מה שקרה. בחורבת האומה הירושלמית לא ייפגשו נציגי העם היהודי. ייפגשו שם חברי האיגוד המקצועי של אגודת פועלי הציונות.

ו היה הקונגרס רק מחסן-גרסאות של עסקנים בעלי-חלק, שלא נמא להם שום שימוש אחר, לא היה מניע לאיש, אבל אין הדבר כך.

הקונגרס משמש חיפוי לחלק ניכר מן הרקבון המפלגתי האוכל את המדינה. הוא מוציא מידה-אזרח את השליטה על עשרות מיליוני לירות, השייכות לו. הוא משמש כסמך כמותי לדיקטטורה של מנגנוני-המפלגות, המשעבדים את הציבור במדינה בעזרת הכספים הבאים אליהם מקופה פרוצה זו.

יותר מזה. הוא יוצר את האשליה של עורף ציבורי עולמי במקום שאיננו. הוא הופך את המדינה, בעיני עצמה ובעיני שכיניה, לראש-גשר של צבא עולמי שאינו קיים כלל. והוא מונע, על כן, את התהליך הטבעי של הפיכת המדינה לראש-גשר של תהליכי-השיחור במרחב. הוא כדור עוטר על רגלי המדינה העצמאית, המונע שחיה חופשית בורם המדיני העולמי והמרחבי. על כן, כדאי מאד לפנות אל המצפון הציבורי של האזרחים הנכבדים ולומר להם: עזבו אותנו במנוחה. אם חייבים אדם לנו, סעו, נסעו נא לחוף מיאמי שטוף השמש, הניחו למדינה לדאוג לעצמה.

הפוכה. במקום לאחר את הכספים, ליצור חיות אחרות, להרים את המפלגות מעל לעסקי יום יום, להעמידן פנים אל פנים מול פני שעת-החירום הנוראה — גרם ה-קונגרס להשכחת שעת-החירום, לנשיאת הדיונים על גורל האומה, ולגיבוש החזיתות המפלגתיות.

אם עוד נמצאו כמה מנהיגים שהחלו חושבים בשבועות האחרונים ברצינות על בעיות המלחמה והשלום, הקובעות את גורלנו.

חיים. אי-אפשר לקיים קונגרס ב-משרפה.

גם צרפת עונדה ידידה. אולם מעולם לא התקיים קונגרס ציוני שם. פשוט בגלל הבושה: לנסוע לפאריס, פירושן לנסוע לחופש, לבלות. איש לא רצה להדגיש צד זה של קונגרס ציוני.

כך חזר הקונגרס לירושלים. שם, בבניין האומה הבלתי-גמורים, שזכו בפי העם ל"חירבת אל-אומה", ישאו 500 גדולי הציונות את דברם, בעוד חודש, כדי לגייס

נשק נגד האיליושין

כל התחיל באי-הבנה. מנהיגי ישראל לא לא הבינו את עצמם. בהתרגשות הראשונה של משלוח הנשק למצריים, כאשר רעש הסילונים הסובייטיים מילא את חלל הכנסת, היה נדמה לקברניטי ישראל שהם מסוגלים להחליט החלטה כל שהיא. הם חשבו אפילו שהם מסוגלים להחליט על מלחמה מונעת מיידית.

שיכורים מהונאה עצמית זו, החליטו שהגיעה השעה להזעיק את העם בתפוצות. תחת דוכות למען דו הקבוע של הקונגרס הציוני, יש לקימו מיר, לפנות מעד במתו או יהדות העולם, למען תקום כאיש אחד לימין ישראל הנוחמת.

בעוד שהאיליושנים טסו ממסבחה לקאר, היר, עפו המברקים מירושלים לניו-יורק. דוק טור נחום גולדמן הופיע בקאדילאק המערס סף שלו בלוד. ההחלטה נתקבלה: הקונגרס יתכנס באפריל, 1956.

החשבון נעשה בלי בעלי-בית. איפה יתכנס הקונגרס? רק דבר אחד היה ברור: הוא היה צריך להתכנס מחוץ לגבולות ישראל. כי מטרותיו לא היתה לפנות בשם ישראל ליהודים, אלא להרים את קול היהודים למען ישראל.

הבחירה נפלה על שווייץ, ארץ הקונגרסים. החתימים נזכרו בנענועים במליוני כוסות התה שורמו בקונגרסים השווייציים, מאז קונגרס באזל הראשון.

אולם שווייץ סירבה הפעם ב-אדיבות. כי שווייץ היא נייטרלית. היא לא רצתה להסתכך ב-כספן בין ישראל והערבים, פעם, כשהיתה הציונות ענין הומאניטרי, זה היה אחרת. עכשיו זה ענין פוליטי, של מדינה וזה. הפנייה של נחום גולדמן לנשיא היתה סודית. גם התשובה נשארה כסוד כמיום. תוכנה: לא רבתי.

המקום האידאלי היה ניו-יורק. אולם באמריקה מצטופפים ציונים מסוגו של אבא סילבר, עמנואל ניומן, אירווינג מילר, ועוד. כולם ציונים-כלליים. דויד בן-גוריון לא רצה במארחים כאלה, ובאווירה כזאת. הוא סייר, מסיבות מובנות.

בקונגרסים ההיסטוריים נחלו הנציגים מ-ארץ-ישראל, רובם אנשי מפא"י, נצחונות מזהירים הודות לסכסכים פשוט. נקבע מראש תאריך לגמר הקונגרס. האמריקאים הבורגניים קנו כרטיסי-אונות הביתה למחרת היום. אולם הקונגרס לא נגמר בזמן. זלמן שזר היה צריך להספיד את גדולי הדור וכשר זלמן שזר מספיד, אי-אפשר להפסיקו. ה-החלטות נתקבלו על-ידי החברים מתלאביב, אחרי שהאדונים מניו-יורק כבר חזרו ה-ביתה.

איך עושים דבר כזה כשנמצאים בניו-יורק, בביתם של האדונים?

אפשר היה לקיים את הקונגרס בלונדון. בקונגרס לונדוני הביא הרצל את הצעת אוגנדה.

אולם לונדון היא האויב, גם בעיני דויד בן-גוריון. אין מתארחים אצל האויב, נגיד רוצים להזעיק את העולם.

נשארה גרמניה. שם רצה הרצל בשעתו לכנס את הקונגרס הציוני הראשון, דבר שנמנע על-ידי רבני-המחאה האנטי-ציונים. גרמניה היא כיום אחת המדינות האחרונות התומכות בישראל.

אולם גרמניה היא ארץ המרצ-

את יהודי העולם לעזרת ישראל במלחמה הגדולה לחיים ולמוות.

לא שבינתיים קרה משהו. מנהיגי ישראל זכרו את עצמם, ושכחו את החלטתם הנחושה. כמנהגם מקדם, החלו שוב דורכים במקום, בהשמיים את יללות-הקרב של כיתת-דובאים מסתערת.

אף אחד לא ידע עוד מה בדיוק הוא רוצה, ומה הוא מציע. ובמקום שאין דרך פעולה, קשה להזעיק את העולם היהודי למיבצע גואל והים-טורי.

אולם קונגרס ציוני אינו קיים רק כדי להזעיק. הוא גם קיים כדי לחלק חקצי-בים, כרטיסי-נסיעה של שליחים, אחוזה השפעה וכסאות פקידים. הקונגרס הציוני הוא עסק גדול.

ככל שהתקרב מועד הקונגרס, החלו עסקני כל המפלגות לזכור את עסקי הציונות. עשרות מליוני לירות עומדות לדיון, ועל כל לירה יש ללחום בכל כוח. בעזרת כל הטכסיסים והתמרונים. זהו מדע, אפילו אמנות. היא מצריכה ריכוז עליון.

וכך השיג הקונגרס, עוד לפני שהתכנס, בדיוק את המטרה ה-

רל המדינה — עתה חזרו לעיסוקם הרגיל בכסאות ציוניים.

השבוע כבר נמסר בסירוס: רק שני הימים הראשונים של הקונגרס יוקדשו לשא-לות הכרוכות במצב המדיני והבטחוני. במקום להיות טאנק, יהיה הקונגרס הציוני טרקטור, שיוכל אחריה את כל המרכבות החורקות של העסקנות הציונית.

אולם אם כבר נדונה הארץ לחזות בקונגרס ציוני, שיעלה כמחירם של כמה וכמה מיגים מבלי שיוכל להפיל אף אי-ליושין אחר, מוטב לשאול: לשם מה קיים המוסד הזה בכלל?

בניגוד לדעה המקובלת, אין התנועה ה-ציונית מכניסה כספים. עושים זאת מוסדות אחרים: התגבית היהודית המאוחדת, שאין לה כל קשר עם ההסתדרות הציונית, הקרנות הלאומיות, מפעלי האגרות של המדינה. ההסתדרות הציונית אינה מכניסה אף פרוטה אחת.

אולם המדינה מפרה לזרי מוסד זה את הזכות הבלעדית להוציא סכומים אדירים ושייכים לה ול-אזרחיה. בשנה האחרונה הגיעה ה-עסק לסכום של 108 מיליון לירות, שכולן באו ממטבע זר.

העם

מיליון יום

דרושים: מיליון ימי עבודה.

לא בתל-אביב, לא בחוף הרצליה, לא ברמות המפרץ. אלא בנידום, בכיסופים, בידי קציני תותחנים מצריים וירדניים מיטיבים לדעת את שמותיהם מתושבי רחוב בן יהודה בתל-אביב.

מזה שבע שנים היתה פעורה תחום בין שתי מדינות: מדינת הסור, שלחמה לבדה מלחמה פרטית נגד יריב עקשני, הוציאה את מיטב כוחותיה וכספיה על לילות שמי רה אינסופיות ובניית בונקרים — ומדינת העורף, שמגנה היחיד עם המלחמה היה באמצעות סרטיגבורה הוליבודיים.

השבוע תוכנן הגשר הראשון על פני תחום מסוכנת זה. הרעיון: התנודות המוניות של עם העורף לעבודה גופנית, למען בני

של מפא"י כלפי הדתיים ושל הדתיים כלפי מפא"י היו רגילות ושגרתיות — חוקי שבת, חזירים, תת-ישר דתי לחינוך. אולם מתחת לפני הקרקע הורגשו הזעזועים הרשונים. מקורם היה בחישובים קרים מאד מצד מפא"י.

סמירת-לחי. כיום יכולה מפא"י לשלוט גם בלי הדתיים. יחד עם מפ"ם ואחדות העבודה יש לה 59 קולות בכנסת, בתוספת הערבים המשיעדים. אולם האם יישאר מצב זה אחרי הבחירות לכנסת הרביעית?

רוב עסקי מפא"י מנחשים כי בכח רות הבאות תהיה תזוזה נוספת ימינה, וכי הגוש המאוחד (אולי) של חרות והצ"כ יקבל בתל-אביב הרכיב שאין זה חוק: הג' ציג אדום-הזקן של הדתיים הנחית על פני גולדה סטירת-לחי פוליטית בלתי-גיבולמנית, העביר את השלטון לחיים לבנון הצ"כ.

בכנסת הבאה, אם תהיה ההכרעה בידי משה שטיינר וחבריו, הם עלולים לגלות מ' חדש שהאינטרס הבורגני שלהם זהה עם הימין, לא עם השמאל. בפעם הראשונה מזה דור עלול להיווצר הרקע לממשלה ימנית, בלי מפא"י.

אור אדום. במוחותיהם של כמה מטכ' סיסני מפא"י נולד אור אדום של אזהרה. המסקנה: לעשות את הכל כדי לשבור את הדתיים לפני הבחירות הבאות. האמצעי: גירושם מן הקואליציה של בני ג'י.

כוח הדתיים יורד בישוב החתיק. הוא גדל מאד בישוב החדש. מדוע? אנשי מפא"י יודעים את התשובה: הודות לתקציבים של משרד-הממשלה שהדתיים חולשים עליהם. בלי תקציבים אלה עלולים הדתיים לרדת ל' כוח ממדרגה שלישית.

יתכן שלא יהיה משבר פתאומי בזמן הקרוב. אולם כבר עתה ברור כי משהו קרה על הבמה הפוליטית, שיקבע יחסים חדשים בין הכוחות. הברית הנצחית-כמעט בין הכפה השחורה לבין הפנס האדום של מפא"י התערערה.

הכנסת

מיבצע הסחה

ראש-הממשלה ניגש לדוכן הנואמים כדי לענות למנחם בגין. המנהיג שופע-האדיבות של תנועת-החרות הסביר בנאום בעל מלים מתונות אך תוכן תקיף, מדוע הוא מציע להביע אי-אמון לממשלה, שאין לה תוכנית מדינית או בטחונית בשעת-החירום. האור לם המלא, כמעט, חיכה לתשובה. הוא קי' בל אותה בצורה מקורית.

כשר-הבטחון, חייב בי. ג'י. לדעת משהו על עקרונות הטקטיקה הצבאית. הוא מ' כיר את התמרון השני של ציודו של כל מסכף: כשעמדתך חלשה, נסה להתקיף את האויב ממיון אחר, לא לצלזל לרכו את האש בכיוון הרצוי לך.

כשר-הבטחון, לבוש מדי החאקי, זכר עיק' רון זה. לא היתה בסוי חשובה להאשמתו של איש-החרות. כי ברגע זה באמת אין לממשלת ישראל שום תוכנית לפעולה. אולם עובדה זו לא הדאיגה את דויד בן-גוריון, למוד הקרבות המלוליים.

סמארקאץ. שתוק "נ" כאלו חיכתה למשהו, קמה פולה בן-גוריון ביצע האור' חים. מתוחה לקראת הבאות, התעלמה מרמ' זו שאר הצופים שביקשו לשבת. אותה שעה עמד בעלה ליד הדוכן, חיך חיך רחב והכריז:

אנחנו לחמנו ונילחם. האדון בגין לא לחם במלחמת-השיחרור ולא יילחם "!

היתה זאת ההשמצה החמורה ביותר בדב' רי ימי הכנסת, מאז קרא בן-גוריון בכנסת הראשונה לעבר אליל ההגנה, ישראל גלילי: "סמארקאץ, שתוק "נ" כנחת הדברים, הפעם, היתה לרמז כי מפקדו האחרון של אצ"ל הוא פחדן.

בגין, שחי משך שנתיים רצופות בסכ' נתיים יומימית, שעה שיריבו נאם ברחבי

עובדי-בצורים דיין לוחץ ידי שריהמשפטים רוזן

דרושים: אהלי דוד משה

צור השורה הירוקה הדקה של משקים אשר יספגו את בכת-המחץ הראשונה במקרה של מלחמה.

פרח נהללי. זו הפעם הראשונה הוצי' או מנהיגי המדינה מן הארכיון את עקרון הדוגמה האישית. שר-הבטחון, במדי-החאקי הירוקים שלו, התפנה משרד-הקרב של הכנסת (ראה להג'ן). מתח תל-דוקרני בנוף העשוי ליהפך באחד הימים לשדה-קרב רצי' גי יותר. רמטכ"ל, בבגדי-העבודה הרגילים של פלח נהללי, לימד את קציני מטהו הדור ריהמדים כיצד להחזיק באת חסירה.

אולם גם מנהיגי המדינה לא התגברו עדיין על אי-האמון בכוש-ההתנדבות של ההמונים. לכן לא הוצבו בכל פינות הערים אהלי-צבא, שיומינו את העובדים-השבים להיכנס פנימה, להתנדב באופן ספונסאני ליום-עמל.

השיגרה הגדולה עוד נשארה פרושה על פני המדינה. היא עשויה להתגלות כאויב מסוכן יותר אף מתחת המצרים.

מפלגות

אדום ושחור

רוב הנוכחים לא ייחסו ערך מיוחד ל' דבריו של ח"כ מפא"י עמי אסף, שמתח ה' שבוע בכנסת ביקורת על משרד הדתות, טען כי החינוך הדתי הוא עתה פחות מלכתי מאשר בימי קיום הורמים. אולם יודעי דבר חידדו את אונניהם. הם הבחינו בהד הקלוש של רעם מתקרב.

למראית עין, היה הכל בסדר. הטענות

המשבר ביחסיהם בין ילך ויחמיר. בימים הקרובים ינסה שר החוץ משה שרת להעלות את המתח המדיני בנאום גדול שישא בכנסת. הנאום יכלול רמזי-התפיסות כלפי ברית-המועצות, אולם אין לו כל סיכוי לשפר את המצב.

באותו זמן תלך עמדת ארצות-הברית כלפי ישראל ותיעשה נקשה יותר. במקום נשק, שאיש כמעט אינו מצפה לו יותר, תקבל ישראל אולי-מסומם תקיף מפי הנשיא אייזנהאואר עצמו. בהזדמנות, שתופנה גם למדינות ערב, ידרוש הנשיא לשמור על השלום באזור, יאיים בהתערבות כוחות אמריקאיים נגד כל מי שיוכרז כתוקפן.

ברוטניה, לעומת זאת, תנסה להגשים את תוכניתה היא על-ידי הפעלת לחץ סמוי על ישראל. התוכנית: הקמת רצועה של בסיסים בריטיים לאורך, קו הגבול הבינלאומי ישראל-מצרים.

ירידותה של המעצמה המערבית השלישית, צרפת, עלולה אף היא להתקרה. לפי כל הסימנים, יענה שליט מצרים גמאל עבד אל-נאצר לדרישות צרפת, לא לתמוך במורדים האלג'יריים. התמורה תהיה ריפוף יחסי צרפת עם ישראל.

הבעיה הבערת בצרפת עצמה תהיה בזמן הקרוב להיות מרוכזת סביב צפון אפריקה, תעבור לסיפוח חבל הסארה לגרמניה המערבית. ממשלת פאריס תבקש את עזרת ארצות-הברית

ובריטניה בנסיונה להניא את ממשלת בון מסיפוח האזור התעשייתי החשוב, בו חונה צבא כיבוש צרפתי. אולם אין כל סיכוי כי שותפותיה המערביות תי' ענינה לבקשת צרפת וזו תאיים בשינוי קו מרחיק לכת כלפי המערב.

שכנתה המזרחית של ישי' ראל רחוקה מאד עדיין מן ה' מנוחה והנחלה הפוליטית. סי' לוקו של נלאב היה רק צעד ראשון ב' שורה של מהומות והפיכות-חצר, שי' עירו את הירדן בעתיד הקרוב.

אז תצפה לשינויים מרחי' קריכת בהסתדרות, כתוצאה מן הוועידה שתיערך בשבוע הבא. מוסדות ההסתדרות יורכבו גם להבא על בסיס קואליציוני של כל חלקי ההסתדרות, פרט למק'. הסרוסטים ה' גדולים ישארו בבעלות מנהליהם: מרדכי נמיר ימשיך לכהן כמזכיר-כללי. השינוי היחיד: החלפת מנהל המחלקה התקצי' בית יצחק חסקין במשה ביתן, איש פנחס לבון, שחזר משליחות ממושכת בארצות-הברית. כפיצוי, יישלח חסקין לזמן ממו' שן לדרום-אמריקה.

מפתיעה עוד פחות תהיה וועידת מפא"י, שמועד כינוסה יידחה שוב ושוב. הוועידה, שעמדה להתכנס בחודש ינואר, נדחתה למאס' שנה זו ואחר-כך יוני. אולם גם בתאריך זה לא תתקיים הוועידה ומזכירות המפ' לגה תימצא סיבה לדחייתה. בינתיים תמ' שי' המזכירות בטיהור שורות הדור הצעיר, שהחל מגלה סימני אופוזיציה בזמן האחרון, בעיקר בהשפעת צעירי תנועת המושבים.

בגין ובי. ג'י. שוב יתנגשו בחריפות מעד כמת הכנסת. ההזדמנות תינתן כאשר תגיע סיעת חרות הצעה למערך חדש של כוחות הבטחון, הצעה שתעלה את חמתו של בן-גוריון בוועדת החוץ והבטחון ובמליאת הכנסת.

אין שום סיכויים דפרישה-מרצון של הדתיים מן הממ' שלה. למרות איומיהם, עקב השתמטות מפא"י מביצוע הסעיפים בקווי-היסוד הקואליציוניים הנוגעים להם, לא ינקטו הדתיים כל פעולה של ממש, העשויה להוביל לקרע. לעומת זאת, יתחדדו היחסים בתוך המחנה הדתי. סיכסוך רבי-קולי שפירץ בין אגודת ישראל—פועלי אגודת ישראל לבין הפועל המזרחי-המזרחי יגרוור אחריו גילויים מעניינים ביותר.

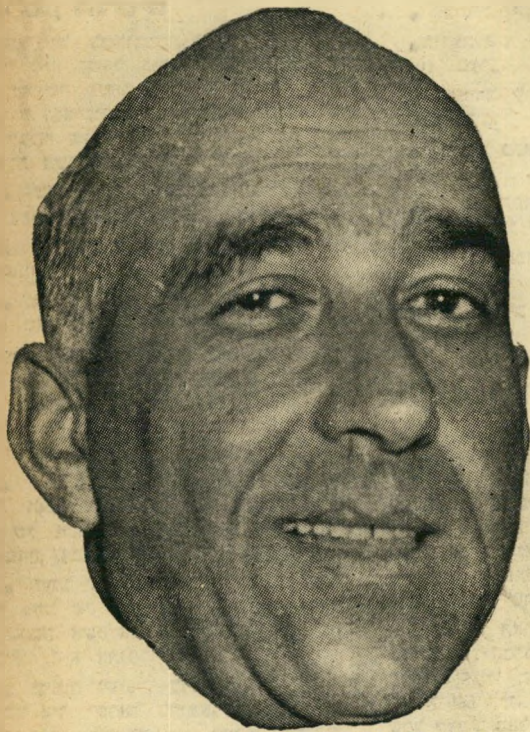
לשופט השלום הירושלמי משה פרץ צפויה העקאה ברונה, לתפקיד שופט מחוזי.

אם אתה עובד במשרד האוצר או המסחר והתעשייה, שמך עזוי להיות ברשימת המועמדים לפיטורים. מספר רב של עובדי שני משרדים אלה, בעיקר במחלקות התל-אביביות, יפוטרו וכן פקידים של חברות הסתדרותיות ובנקים.

ספרו של יואל בראנר, מפעיו הקהילה היהודית של בודפשט בתקופת השואה ואחר העדים העיקריים במשפט קמטרי, לא יודפס עדיין הוצאת הספרים "עיינות" המפא"י. ההסכם בין בראנר לבין עיינות יתבטל בחודש הבא, מבלי שהספר יוצא לאור, בעיקר בגל סירובו של בראנר להרשות שינויים מגמתיים בנוסח המקורי של ספרו.

מחיריהם של כמה מיצרכים ימשיכו לרדת. העיקריים ביניהם: הלבשה, הנעלה, ספרים וצרכי-בית. גם מחירי הדירות הגדולות, בנות שלושה חדרים ויותר, ימשיכו לרדת, עד כי אפשר יהיה לקנותן בפחות ממחיר הקרן.

חיים כהן נסוג

לפני שבוע התהלך במסדרונות הממשלה, בחימה משפט והי מפלגות חידון: מדוע הגיש חיים כהן משפט פלילי נגד העולם הזה?

השבוע נוסף לחידון זה חידון שני, לא פחות מרתק: מדוע ביטל חיים כהן את התביעה הפלילית, שהוא עצמו ציווה להגיש שם כמה ימים לפני כן?

חצי שנה מאסר. התביעה ששימשה יסוד לתיק הפלילי מס' 106/56 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, היתה כבדת משקל. הצדדים: היועץ המשפטי לממשלה נגד אורי אבנרי, עתונאי, שלום כהן, עתונאי, העולם הזה בע"מ. פרשת העכירה: פרסום לשם השפעה, עכירה על הסעיף 126 לפקודת החוק הפלילי, 1936.

פרטי העכירה: "הנאשמים, בהיותם ראשון-ראשון ואחרון אחרון העורך הראשי, ראש המערכת והמוציא-לאור של העתון השבועי העולם הזה, פירסמו ביום 22.2.56, או סמוך לתאריך זה, דיווח-שבון במספר 958 של עתונם, בעמודים 6 ו-7 בו, תחת הכותרת "משטרה — מוקשים בירושלים", שהנו דיווח-שבון העשוי להשפיע על דעתו של שופט בית-המשפט המחוזי בירושלים, אשר יידרש להחליט במשפטו של הנאשם דוד ועקנין, שדינו הועבר לביקור המשפט המחוזי בירושלים ביום 22.2.56 על-ידי השופט החוקר בירושלים בתיק פלילי 192/56."

מצורפת לתביעה: רשימת העדים של הקטגוריה, הכוללת קצין מהמטה הארצי, קצין ממשטרת ירושלים, קיוסקאי תל-אביב ופקיד מינהל המחוז.

העונש המקסימלי: חצי שנה מאסר.

רשימת הוידויות. השבוע נגש פקיד היועץ המשפטי בשטח לפקיד בית-המשפט, מסר לידיו בקשה צנועה: לבטל את התביעה. הסביר היועץ המשפטי: הוא שכנע מדבריו של שופט עליון כי שום כתבה עתונאית לא תשפיע על דעתו של שופט, מוכן על כן לוותר על תביעתו.

היה זה הסבר מצוי. לולא פרט אחד קטן: דבריו של השופט העליון נאמרו הרבה חודשים לפני שהוגשה בכלל התביעה. הם היו ידועים בעל-פה לחיים כהן זמן רב לפני שהחליט לעבור להתקפת-מצח על העולם הזה.

מה, אם כן, פתרון התידה? ארבעה ימים אחרי הגשת המשפט נטל חיים כהן, כמנהגו, את הגליון האחרון של העולם הזה (960) לידו, ראה על השער את ראשו. בתוך הגליון גילה רשימה ארוכה של וידויות שהופנו על-ידי ידידיו ומוקיריו של חיים כהן נגד בית-המשפט — החל בהשמצות נגד שופט-פרשת קסטנר בנימין הלוי, ועד למאמרים האחרונים של הארץ לטובת עמם בן-גוריון.

אף לא במקרה אחד ממאות הגיש היועץ המשפטי תביעה נגד הנאשמים שביו, השמיצו והעליבו את השופטים שלא היו נוחים לממשלת ישראל.

העולם והארץ, קם נרגש ממקומו. "כאשר נלחמתי למען עמי — היית מלשין בישראל!" צעק, על אף המהומה הכללית, נשמעו הדברים בבירור. אך ב"י. ג'י. הוסיף לחייך למראה ח"כ שתי הסיעות, היושבים זה בצד זה, עד שיוסף שופמן החרוץ צעק לעומתו: "מה אתה צוחק? מצב הדינה כל כך טוב?"

היתה סיבה לחיוך הרחב. כי במהרה מה נשכח לחלוטין נושא הויכוח: חוסר-התוכנית של הממשלה.

מי הלשין? ועדת הכנסת לא יכלה לש" כוח. כשהובאו העלבויות לפניה, תבעה מ" מנחם בגין ומחברו, שקרא לבן-גוריון בשם "פרובוקאטור ו" השניים סירבו להתנצל, עמ' דו על דעתם שצדקו.

ברגע הראשון נהנו אנשי מפא"י. "מל" ש"י" אינה מלה פרלמנטרית. אפשר היה ל" הכריח את בגין להתנצל, או לגרוש מן ה" כנסת למשך חמש ישיבות. אולם התלהבותם הצטננה חיש מהר.

אדם המגורש מן הכנסת, יכול לתבוע דיון, לגמק את עמדתו. נימוקו של בגין היה גלוי מראש: ציטוט מדברי בן-גוריון בימי ה"סיוון", בהם הוסגרו בפקודתו ע"י רות לוהמי אצל לירי הכוללת הבריטית. בין השאר: נאמו של בן-גוריון בוועידת ההסתדרות משנת 1944, בו אמר כי "במ"י דה שהשלטון והמשטרה הבריטיים מעוניינים בביעור הטיור, במידה זו אנו משתמים אתם פעולה... בלי עזרה לשלטונות ר" בלי עזרת השלטונות לנו לא נצליח לע" קור את הנגע. עלינו לגייס כל יהודי ויהודי בישוב, כל נער בבית-הספר, כל עובד בסדנא, כל תושב בכפר ובבצירה..."

קבורה שקטה. לו גם היתה מפא"י מוכנה להסתכן בהרצאה היסטורית בניגית על רקע זה, לא היתה הבעיה נפתרת. שום דבר לא היה מונע בעד ח"כ חרות שני לחזור על האשמת ההלשנה בישיבה הבאה, תמורת גירוש לחמש ישיבות. חמשה-עשר ח"כ חרות היו יכולים להמשיך בשיטה זו עד אין סוף, תוך גירושם לסירוגין.

איש במפא"י לא היה מעוניין בכך. אחרי שהוגשה המטרה הטכסית העיקרית של מצ"י באם, היה ברור להם מה צריך להיות הצעד הבא: לקבור את הענין בשטח, על-ידי נזיפה שקטה ככל האפשר.

פרשת קסטנר הבעיה הפשוטה המסובכת

שופט השלום הירושלמי משה פרץ עמד השבוע בפני בעייה משפטית פשוטה: האם להעמיד לדין על שבועת שקר את ד"ר רור' דולף קסטנר או לא?

הבעייה התעוררה כאשר תבע מלכיאל

ברג לא מסר הצהרה בשבועה בעניין בכר. פרקליטו של גרינוואלד הביא שורה של הר' כחות, שנראה היה כי אין מפלט מהן: הוא הביא הצהרה בשבועה של קסטנר בעניין

פודה בן-גוריון וח"כ בגין מיד אחרי השערוריה. "מצב המדינה כל כך טוב?"

גרינוואלד את קסטנר לחקירה מוקדמת על אשר העיד בשבועה במשפט הגדול כי בניר-י

לפי הסיפור המושב את הסיעות בה"י אס לגודלן, מזכה את חרות למקום השני אחר מפא"י.

לאחור — פנה! אפילו חיים כהן, שאינו מפורסם כמשפטן הרגיל לראות את הנולד במשפטיו, הבין הפעם כי איוה כיוון מתפתחים הדברים: למשפט גדול, בו יצטרך הוא עצמו להופיע כעד מרכזי, להסביר מדוע הוניה את תפקידו במאות מקרים אלה, נזכר באותו סעיף-החוק ודוקא בשבוע שהעולם הזה גילה את כחנותיו לחוקק שורה של חוקים העל" לים למוטט כליל את משטרה-החוק בישראל.

זה היה יותר מדי — אפילו בשביל האיש שהגיש את משפט קסטנר. בראש מורכן, ללא תרועות חוצצה, נתן לעצמו את הפקודה הנכונה ביותר שעלתה בלבו איפעם: "לאחור — פנה!"

היתה זאת נסיגה גלויה ובלתי-מוסווית, נצחון חד-משמעי לחופש העתונות.

חייב להעמידו לדין, אפילו אם הדברים טו הוכרעו סופית.

אולם אם מבחינה משפטית נראה הדו פשוט וקל, הוא היה קשור בתסבוכת ציב-רית רצינית. כי המשפט לא הוגש כדי קבוע שקסטנר שיקר — זאת קבע עשר פעמים השופט הלוי, הגבוה בדרגתו מהשון פרץ. תמיר הגיש את המשפט, כפי ש אישר, כדי לאלץ את חיים כהן לעשות א אשר סירב לעשות, הצעד שאורחים תממי ציפו ממנו לאחר פסק-דין הלוי: להעמ את קסטנר לדין פלילי.

כהן פנה, כהן שב. עתה ידע השון פרץ כי אם יעמיד את קסטנר לדין, יעב יחד אתו את חיים כהן ושלוחיו המשפטי מ לא נוח: מצד אחד יהיה על היועץ המשפ להופיע כסניגורו בפועל של קסטנר בו בית-הדין העליון, לטעון כי קסטנר לא שיי מצד שני יהיה עליו להופיע, על פי החלו פרץ, כקטיגורו של קסטנר בבית-הדין מחוזי, לתבוע אותו על שבועת שקר.

היה עוד גורם ציבורי. הוא מצא את טויו הגלוי בדבריו של הפרשן המשפטי ידועות אחרונות, שכתב: "אם יחליט השו פרץ לקבל את התביעה, עלול הוא למצ עצמו מותקף ומושמן כד"ר הלוי."

בשעתו היה ברור גם לשופט הלוי הרע הציבורי של משפט קסטנר ומה צ לו אם יתעלה מעל לשיקולים פוליטיים ישאר נאמן למצונו ולחוק. הלוי, המקו בעברו ובהשקפותיו לחוגי השלטון, הו עצמאותו ואי-תלותו המוחלטות.

פרץ, וגם הוא ממקורביו חוגי השלטון, מ מפא"י חוקק ונציגה הסופר בוועד הקה בירושלים במשך שנים, עמד אף הוא ב אותה הבעייה — אם כי במהדורה מצומצ בהרבה.

השבוע, התקרב מצד מתן פסק-דין רבבות אורחים, שהאמינו כי בית-המשפט ישראלי עודנו מיבצר בלתי-חדיר, ציפו מתיוחת למוצא פיו של השופט הירושל

יחס חיובי; ההצהרה ניתנה בפני אדם שגם קסטנר כינהו כפקיד בית המשפט הבינלאומי.

גם תמיר וגם יריביו חיים צדוק, ממשרד מיכאל כספי, העידו כי מצאו את ההצהרה בתיק התביעה הכללית האמריקאית ממשפטי נירנברג. נוסף לכל, הרוב עוד מכתבו של קסטנר אל שר האוצר המנוח אליעזר קפלן, בו הודיע כי כבר שוחרר על ידי שלטונות הכיבוש הודות להתערבותו האישית. בהמשך עדותו, אף הוסיף קסטנר ואמר כי במכתבו לקפלן אין משום שקר, מאחר ש"אין הבדל גדול בין התערבות לטובת בכר בנירנברג ל" בין הצהרה בשבועה."

בסידרה ארוכה של מיסמכים, ציטטות מן הפרוטוקול ואסמכתות משפטיות, הודק תמיר את הטבעת סביב קסטנר. "אני מקווה", סיכם, "כי בית-המשפט לא יתן את ידו לכל אלה המחפים על פושע מלחמה המסתובב חופשי בקרבנו. רק אם ייעשה עולל משפטי משווע, לא יועמד קסטנר לדין..."

היו אלה דברים חמורים ביותר; אך הם ביטאו את ההרגשה הכללית כי במשפט זה יכולה להיות החלטה אחת בלבד. כאשר קס כספי למחרת היום וגשא את נאומו המפורסם, בו טען, למעשה, כי רובם המכריע של אנשי הס.ס. חפים מפשע, נבע הדבר, אולי, יותר מעצבנות לאור המצב המשפטי של שולחו מאשר מתוך אמונה בטוהר הס.ס.

מדוע הוגש המשפט? לכן, מבחינה משפטית, היה מצבו של השופט נוח ביותר. בניגוד לשופט בנימין הלוי, שהיה צריך ל" הכריע סופית — ואשר אמנם הכריע סופית, בין היתר — כי קסטנר שיקר, היה על ה" שופט פרץ לקבוע רק אם לכאורה יש מקום להעמיד את קסטנר לדין. על הרשעתו הסו" פית או יזכירו היה צריך לפסוק בית-משפט גבוה יותר.

אפילו דבר הכין את קוראיו לקראת ה" בלתי-נעים, הסביר כי העמדת קסטנר לדין עדיין אין פירושה הרשעתו, כאשר השופט

מנגנון

שלטון הגיסים

נוסף על כשרונותיו, עמדו למשה שרת בדרך חייו קשריו המשפחתיים הענפים. היו לו שלושה גיסים לדוגמה, ששלטו בהסדרות ובארגון ההגנה, גרמו לבדידתה הפורסמת של זאב זיבוטנסקי שקרא להסדרות בשם "גיסתדרות". השלושה:

- שאל אביגור, מראשי ההגנה, שאחריו צפורה היא אשת שרת.
- דוב הוז המנוח, מגדולי ההסתדרות, שאשתו רבקה הייתה אחותו של שרת.
- אליהו גולומב, מנהיג ההגנה, שאשתו עדה היא אחות שרת.

לפיכך אין זה פלא שהגיסים פורחים דו"ק במשרד בו שלט שרת, לא פחות מאשר בשאר ענפי ממשלת ישראל. השבוע ערך פרשן בדיני את מיפקד הגיסים במשרד החוץ, גילה רשימה מעניינת:

• חיים הרצוג, בנו של הרב הראשי, שהיה נספח צבאי בארצות-הברית, הוא גר סו של אבא אבן. שניהם נושאים לבנות משפחה אמבש.

• יעקב צור, שגריר ישראל בפאריס, הוא גיסו של יוסף אביר, שגריר ישראל במוסקבה. אשת אביר, הסופרת ימימה ציר-נוביץ, היא אחותו של צור.

• שלמה גינוסר, בנו של אחד-העם, לשעבר ציר ישראל ברומא, הוא גיסו של דוד הכהן, לשעבר ציר ישראל בבורמה. אשת גינוסר היא אחות הכהן.

• התוספת האחרונה: יהודה לויט, הקונסול הכללי של ישראל בתאשינגטון. אשת לויט היא אחות שילוח.

הציע ליצן במשרד החוץ: להחליף את התואר "נספח" בתואר "גיספח".

נפש בריאה בעסקן בריא

תפקידו של פקיד נחשב מאז ומעולם לבלתי-מסוכן ולבלתי-רומנטי. בניגוד לחייל הקרבי, הוא מת במיטתו, כשהוא לבוש פיגמה. אולם גם לפקיד צפויים פצעי-קרב מקצועיים: מחלת האולקוס ומחלות לב, תוצאות של התאמצות נפשית, התרוצצות ושיעור-עבודה ארוכות.

סיכון מקצועי זה היה גדול מאז ומעולם דווקא בארץ, בה מרוכזות כל הסמכויות בידי קומץ של פקידים גבוהים, העובדים 12 עד 14 שעות ביממה, אינם מסוגלים להעביר סמכויות לאנשים בדרג ב', אין סגל מאומן וגאמן של מנהיגי-משנה. **אל תתרוצץ.** השבוע קיבלו כל הפקידים האלה במסודות ההסתדרות מכתב מודפס במכונת-הכפלה, מטעם ההועדה הרפואית לבדיקת עסקני ציבור, חברי הסתדרות ה'.

• ברוסית, שאין בה האות ה', רגילים לבטא ג' במקום ה'.

הארץ

18* חודשי מאסר באשמת הסתננות מהלבנון לישראל נידון נוצרי בן 2, תושב חיפה. (למרחב) א.ב. סגלוביץ, תל-אביב תינוקות דבית חורבן.

★ ★ ★

ראש ממשלת יוון הכריז אמש כי יחון מודהה הודהה מחוללת עם השקפותיו של מנהיג תנועת "גאווים" הדוגלת ב"איחוד קפריסין עם יוון" (הבוקר) עמירם זמני, חיפה מתוך אגואיזם מופרז ואהבת פיסטוקים.

★ ★ ★

בשעה 1 אחר הצות לפי שעון ישראל הייתה חלוקת המקומות הירועים בבית הנבחרים הצרפתי כולקמן: השמאל ה' מתוך 21 מקומות; היין המתון — 23. (הארץ)

מרים גץ, קרית מטלון הוויסקי הנלהב — 15 מקומות; ה' גזוז החמוץ — 0 מקומות.

★ ★ ★

הוא ראה איך מחכה אשתו ושפעת ילדיו. (מעריב) שמעון ז. תל-אביב עוד עומדים בתור: הסבתא ושפחת השכנים.

עובדים. התוכן: הוראות מסורות לשמירת בריאות העסקן. ההוראות:

- ביטול ישיבות-לילה.
- הוראה שכל ישיבה תימשך רק עד שעה 10:30 בערב.
- שמירה על הפסקת צהריים ומנוחה באמצע היום.
- ניצול מלא של החופש השנתי בכל שנה.
- ביטול התרוצצות מיותרת בכל הארץ לישיבות באותו יום.
- חיוב החברים להופיע לבדיקות רפואיות.
- התקפה לקיום ההוראות: אפסית.

מזון

אל תשלם יותר!

הגמל היה מאז ומתמיד בהמה חביבה בישראל. פרט לשירים חלוציים עליו כ"גמל, גמלי / חבר אתה לי / בויפזיף", ואסוציאציות על חולות וזהבים ודקלים על רקע שמיים כחולים, גילו בו גם תכונות אחרות. התברר כי ספינת המדבר הדבשתית יכולה להיות כל-עלידי האוכלוסיה המקומית מבלי ש"יחשוד איש שהוא אינו אוכל בשר בקר. בשבועות האחרונים, לקראת הפסח, עלה מחירה של הבהמה המסתפקת במועט, בשוק הבשר. הגמל השוקל כ-250 ק"ג עלה מ-300 ל-600 ל"י. מדי שבוע מגיעים לכאור שבוע קצבים מכל הארץ, נושאים ונותנים עם הבדואים המתמקחים, מעמיסים את הגמלים על משאיות, שוחטים אותם שחיטה כשרה כדת וכדין בבתי מטבחים שחורים בסביבות רמת-גן וחיפה.

סיבה נוספת להעלאת המחירים: ריבוי המרעה בתקופת הגשמים אינו מאלץ את הבדואים למכור את גמליהם, אותם הם מפסידים ללא הוצאות.

משפט

כבוד ראש המועצה

ראש המועצה המקומית של המושבה מגידו, דניאל צבי זמיר (50), מוכר על-ידי בני מושבתו כאדם רציני ומיושב בדעתו. הוא מפא"ניק טיפוסי, מאלה שבנו את הארץ בטוריה ושפכו זיעה בסלילת כבישים.

אולי לבושו המרושל וכובעו המרופט אינם הולמים ביותר תואר של ראש-מועצה, אף על פי כן הם משויכים לו הבעה של אדם הבו לקטנות ולעניינים גשמיים. דוקא מסיבה זו, השתוממו בני המושבה בצהרי אחד מימי חג הזנוכה, כשראו את ראש מועצתם הנכבד מתקוטט עם אשה ב"רחוב הראשי של המושבה. האשה ירקה לראש המועצה בפרצופו, לא נרתעה מלכנותו בכינויים שאינם הולמים ביותר את תוארו. הוא מצדו לא טמן רגלו בצלחת, השיב לה כגמולה בבעיטה הגונה. תשובתה על כך הייתה דומה.

כבודו של ראש המועצה המקומית במגידו, דניאל אינו הפקר. צבי זמיר לא היסס לתבוע את האשה המעליבה לדין.

השבוע, עמדה בתו של ראש המועצה, חנה זמיר (13) בבית המשפט, ספרה על על-בון נוסף שהעליבה הנאשמת צפורה בבון את אביה. ספרה היא: "אמא רצתה לעשות נשף לעובדות שוק אמהות עובדות ושלחה אותי לצרכניה להביא עגבניות וסרדינים. באתי לצרכניה, או האשה הזאת התנפלה עלי וצעקה: את לומדת להיות משוגעת מהחורים שלך, אני אקצץ לאמא שלך הידיים את והרגליים, שיובילו אותה באלווקה".

פרט קטן. צפורה בבון (38) לא הכחישה את האשמה, היא רק ביקשה להסביר למה עשתה זאת. "ישנם כל כך הרבה גברים במגידו. למה התחלתי דוקא אתה, הסבירה צפורה, שנראתה כחלוצה ופועלת טיפוסית כפי שהיא מתוארת בסרטים סרבייטים. כל זמן שזמיר עבד בטוריה היה שקט. אבל מיום שנעשה ראש המועצה אי אפשר לסבול אותו. ספרו לי שהוא רוצה אחרי".

קודם לכן סיפרה צפורה במסערה, כי ראש המועצה אינו מניח לה. הוא עומד בלילות מתחת לחלונה ומפריע לה לישון. כשהיא עוברת ליד ביתו בלילה הוא מדי

(המשפט בעמוד 8)

השבוע נשמעו שוב צופרי האזעקה בארץ. צפירות מקוטעות, חלק מרשת האזעקה הארצית, בישרו לתושבי חיפה כי מטוסי האויב הופיעו בשמי העיר, במטרה להרוג, להצית ולהרוס. העבודה נפסקה, המכוניות נעצרו, אנשים רצו למקלטם. באזורים שונים של העיר פרצו דליקות, התפוצצו פצצות. אנשי הג"א חשו לעזרה, צופרי אמבולנסים ומכוניות-כיבוי ידלו. היה זה תימרון ההג"א (הגנה אזרחית) הראשון שנערך מאז תום מלחמת העצמאות. אולם מאחורי המשחק ב"גרמה לי" הזדקרה האפשרות הממשית של הפצצות אויב כמזלזל אכזריותה. עמודים אלה נועדו להסביר דך מה עדיך לעשות —

חזרה כללית של מה שעלול לקרות בעיר ישראל אם תפרוץ מלחמה, כפי שנערכה השבוע בחיפה. במקרה של אזעקה, כלל ראשון הוא: לפנות את הרחוב, להיכנס למקלטים.

המולם הזה

בדמייד חיי...

גבור אצרים, מ"סי הנילום, החקיקו, "אשרות צבאיות" בת"א

זה אינו חייב להיות

זה אינו חייב להיות

זה אינו חייב להיות

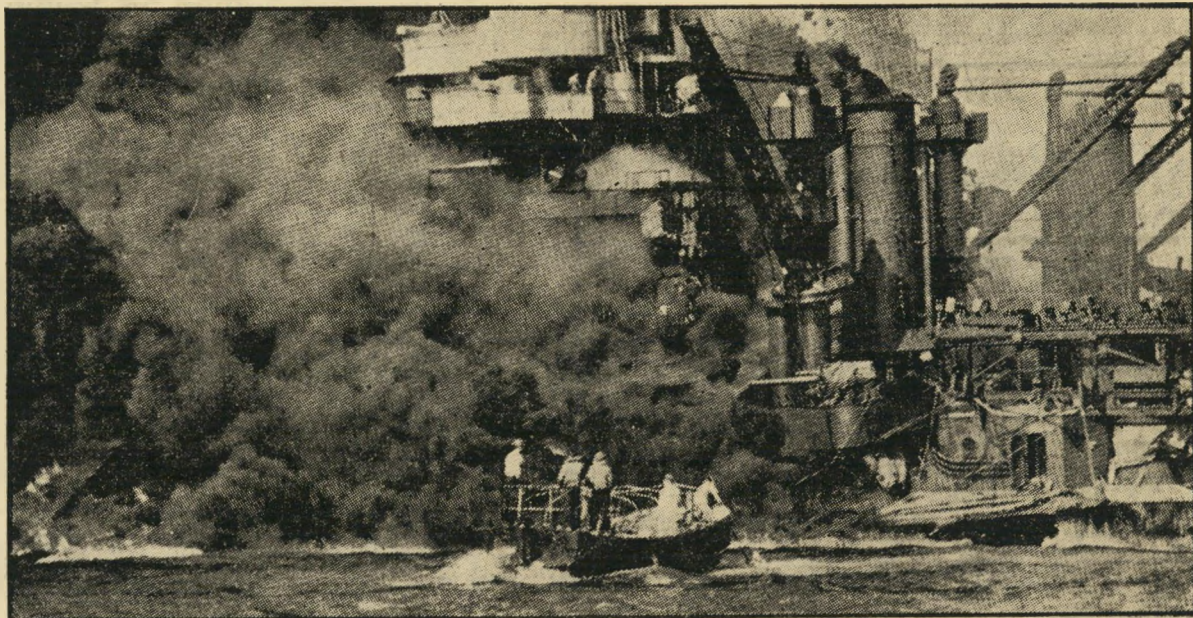
זה אינו חייב להיות

הפעם הקודמת: זהו עמוד שנלקח מתוך גיליון העולם הזה 557, שהופיע 12 יום לאחר הכרזת קום המדינה. התמונות, שצולמו לאחר הפצת התחנה המרכזית בתל-אביב, מבחירות כי במלחמה מודרנית, אין שום מטרה, גם "אזרחית" ביותר מחוסנת מפני הפצצה.

אם מחר תיפול פצצה

זה עדיין לקרות. תצלום זה מראה בית שהתמוטט, לאחר פגיעה ישירה מפצצה בת 100 קילוגרם. האשה ניצלה ממות רק הודות למקלט ביתה, שהוכן מראש ולעובדה שאנשי הג'א החלו בפינוי ההריסות במהירות.

הפצצה מריכוז על מטרה בעלת חשיבות מיוחדת עשויה להסתיים כפי שהסתיימה הפצצת הפתח של היפאנים על נמל פרל הארבור (למעלה). גורם ההפתעה במקרה זה, והזילוז המוחלט באפשרות הסכנה, העלו את מספר האבדות במידה רבה בהפצצה זו.

קילוגרמים. מפציץ קל יכול לשאת מאות פצצות כאלה, המוטלות בדרך כלל בלהקות. הפצצה הקלה אינה יכולה להבקיע תיקרה מבטון מזוין.

● משך דקה אחת בוערת הפצצה באש עזה, שאי אפשר לכבותה. אחר כך שוככת האש אולם משך ארבע דקות נוספות היא עשויה להתפוצץ ולהעזיף רסיסי מתכת סביר בה.

● פגיעות בחוטי חשמל גורמות לדלי-קוט ולחישמול של בני אדם. אולם מוח של אדם הנפגע ממכת חשמל — עלידי חוט חשמל קרוע, בעל מתח גבוה, למשל — הוא בדרך כלל מוח מדומה ויש להתחיל מיד בפעולת הצלה: ניתוק המגע עם החוט, הפלת נשימה מלאכותית.

● חוט חשמל קרוע עלול גם לחשמל שטח קרקע. הצועד על קרקע כזה מרגיש בחבטה עם כל פיסוק רגליים. לכן עליו מיד להצמיד את רגליו, ולצאת משטח ה-קרקע המחושמל בדילוגים, כשהרגליים צמודות או על רגל אחת.

● לא כל פצצה שאינה מתפוצצת היא פצצה עקה. היא יכולה להיות גם פצצת השהיה. על כן, הטיפול בה הוא תפקידם של אנשי הג'א מאומנם.

סיכויי של אדם להיפגע כשהוא עומד ב-רחוב גדולים פי שניים מסיכויי אם ישכב באותו מקום.

● בשעת שכיבה, יש להצמיד את הגוף אל הקרקע, כשהפנים כלפי מטה, ולחפות בידיים על העורף והאזניים. את החזה והראש יש להגביה מעט מעל פני הקרקע, כדי למנוע זעזוע ראש במקרה שתיפול פצצה בסביבה.

● בשעת תפיסת מקום מחסה, אסור ל-היעשן על קיר, כי הקיר עלול להעביר זעזוע חזק מההתפוצצות, לגרום נזק קשה לאדם. האבר הרגיש ביותר לזעזוע כזה הוא הראש.

● בשעת כניסה למקלט, יש לתפוס מקום מרוחק מהפתח, כדי לאפשר כניסה חופשית לאנשים אחרים.

● אין שום חוקים הגיוניים הקובעים את צורת ומידת הנזק של פצצה. פצצה יכולה, למשל, לגרום הרס מוחלט בתוך בית, מבלי שקירותיו ייפגעו כלל.

● לעומת פצצות חג'ים (חומר נפץ מ-רסק) הכבדות, גורמות הפצצות המציתות נזק רחב הרבה יותר. פצצות אלו קטנות ומשקלן הממוצע מגיע לשניים או שלושה

זה מחסה נוסף, נוח ביותר. באנגליה קראו לו "מיקלט מוריסון". זהו, למעשה, שולחן גומי העשוי מפלדה או מלוחות עץ, הנתמך על רגליים חזקות. ביום אפשר להשתמש בו כשולחן רגיל, ובלילה לישון במיטה תחתיו.

בישובים כפריים או בשיכונים פרברים, שם מפורזים הבתים על פני שטח רחב, אין אפי-שרות מעשית להקים מקלטים ציבוריים. גם לא כל משפחה, הגרה בבית בן קומה אחת, יכולה לבנות לעצמה מיקלט. במקרה זה, ההגנה היעילה ביותר היא השהיה.

כל חייל קרבי, שהתנסה בהפגזות או ה-פצצות, יודע כי שוחה צרה ועמוקה, שדפי-נותיה חזקו עלידי מוטות עץ או ענפים, היא מחסה מצוין, אשר רק פגיעה ישירה עלולה לחסלו. רסיסים, הדף אוויר ומפולות אינן יכולות כמעט לפגוע באדם הגמאצא ב-שוחה טובה. שוחה כזו יכול כל אחד לתפור בעצמו, כמעט ללא הוצאות.

צעד הראשון במקרה של הפצצה, הוא למצוא מחסה: במיקלט, בחדר ה-מדרגות הקרוב ביותר — העיקר לא להי-שאר בשטח פתוח. אם אין שום מחסה ב-סביבה — יש להשתחש על האדמה. כי

מ-וסקבה, פאריס, לונדון וג'ניוורק מ-כננות את הגנתן במושגים אטומיים. ב-ישראל מתכוונים לפצצות צנועות יותר — שגם בהן אין לזלזל.

אמנם (בגלל הנשק החדש הנמצא עתה בידי הערבים) תהינה ההפצצות העוללות ל-בוא הרסניות הרבה יותר מאלה של מל-חמת חשית. אולם עקרונות ההגנה בפניהן לא השתנו.

האמצעי היעיל ביותר להגנה מפני פצצות נשאר עדיין המיקלט. לא רק המיקלט הציבורי הגדול, החפור עמוק באדמה ומוגן היטב בשכבות בטון וחול, כי אם גם המיקלט הפרטי הקטן, בחדר המדרגות, במרתף, או בפינה מוגנת של הדירה.

אולם גם אם אין אפשרות לבנות מיקלט מבוצר, אפשר להכין מחסה טוב, שלא יעלה הרבה. למעשה, כל בית שאינו רעוע ונוטה להתמוטט, יכול לשמש מחסה בשעת הפצצה. למחסה כזה, המותקן בתוך דירה, יש גם יתרון חשוב: הדיירים אינם חייבים לרוץ אל מקלט רחוק, לאחר שהחלה ההפצצה.

המחסה הפנימי הטוב ביותר הוא חדר צר או מסדרון, שאין לו קיר היצוני או חלונות. אם רוצים, אפשר להתקין גם בתוך מחסה

מעוזה אישית. איש הג'א ישראלי, בשעת תימרון, מנסה לכבות דליקה קטנה, עלידי חול. רק אם הדליקה היא גדולה או מתחילה להתפשט יש צורך להזעיק כבאים.

חתן פינקלשטיין וכלתו
הרהיבית במקום שלום

מעטה למען מטבע ישראל גם בתוך גבולות הארץ.

עבודה קורות שבת אחת

איש לא התעניין ב־15 הגברים הבלתי־מגולחים ששכבו על שמיכה צבאית במסדרונה הצר של לשכת העבודה הרמת־גנית. שלט שהתנוסס לפני הבנין שברחוב ביאליק, נשא את הכתובת: „כאן מחקימת שבר חת־שבת“.

עובדי לשכת העבודה המשיכו בעיסוקם השיגרתי, שלחו את מרכית הבאים לב־קש עבודה במלים הנצחיות „תבוא מחר“ **שלושה וארבעה**. סיפר אחד השוֹבֵרִים, דוד חקק, צנוע ושב־שעיר: „יש לי אשה ושני ילדים. אשתי חולה שבעה חודשים. מציעים לי עבודת דחק של 12 יום בחודש, במשכורת ברוטו של 50 ל"י ל־חודש. איך אפשר להתקיים מזה?“

שבת השבת החלה לפני שבוע, לא הופסקה גם כאשר הוכו שלושה שובתים על־ידי ארבעה אלמונים. חקק שהתעלה מן המכות הועבר לבית החולים לטיפול קצר. חבריו המשיכו בשבתתם.

כאשר לא עזרו איומי עובדי הלשכה להתפור, הופיע החוק בדמות קצין משטרה, סמל וארבעה שוטרים. הם אסרו ר־העבירו את השובתים לכלא רמת־גן, הבטיחו לשחררם רק באם יפסיקו את שבתתם. משסירבו, הועברו לכלא יפו.

טיפול שיגרתי. השובתים חולקו שניים־שניים בין תאי הפושעים הפליליים, הכריזו מיד על שבתת רעב. חקק דרש שיובאו אליהם עתונאים, הועבר לצינוק ב־לחית הערה: „שם אולי תפגוש בעתונאי“.

לא חסרה, לדברי השובתים לאחר שיחרור־

משטרת הישובים העבריים, שחילק להם רימונים ואקדחים.

שרותו כנוטר עזר לו להביא את נתן פריד־מן לילן בתחנת משטרה בתל־ליטוֹנסקי, המקום האחרון בו חשבו הבריטים למצוא. דמות המנהיג והמפקד שבו נתגלתה בכל זוהרה בליל הפצצת המוססים הבריטים. דני הוביל את אנשי לח"י לשדה התעופה בכפר־סירקין. בדרכם חזרה האירו להם את הדרך 12 מטוסים בוערים על הקרקע.

האנשים שעשו היסטוריה. במלחמת השחרור השתתף דני כממ. בגדוד הקומנדו המפורסם של משה דיין, נפצע מס־טר פעמים. בפעם האחרונה נפצע במבצע כיבוש עוג'ה אל חפיר.

לאחר שהחלים, חזר שוב לגב, הפעם כ־מנהל מחנה העבודה בבאר מנוחה. על קיר אבן ענק שעמד בכניסה למחנה היתה מצוירת שבועת לח"י: שלש אצבעות עם השבועה „לחירות ירושלים“. הסיסמה נמ־חקה בידי אלמונים בעת שדוד בן־גוריון ביקר במקום.

לכינוי דני הר הבית זכה דני בשל בר־כת הפגישה שלו: הוא נוהג לומר הרהיבית במקום שלום.

רק בשבוע החולף, לאחר שהקדיש שמר־נה שנים לערבה, פנה דני לעשות לעצ־מו. הוא נשא לאשה את יוכבד מורחי (תמר), אחות קרבת בחטיבת לח"י ירוש־לים, שנעצרה לאחר רצח ברנדוט והצלי־חה להימלט מכלאה.

התפעל אחד הנוכחים מכנס בלתי צפוי זה של כל אנשי לח"י:

„אלה האנשים שעשו את ההיסטוריה.“ הפרק האחרון בהיסטוריה: נישואיו של דני.

כספים

זה השער לל"י

אנשי העסקים האירופיים מלפני מלחמת העולם הראשונה נהגו לצחוק משער הרובל הרוסי. הם ידעו כי לא יציבות המשק ה־רוסי היא שקבעה את ערך הרובל, כי אם רגשי הפרסטיגיה של הצאר. לשם כך היו לקיסר הרוסי סוכנים יהודיים גרמניים: בנק מנדלסון הברלינאי.

הצאר היה קובע לסוכניו מה, לדעתו, צריך להיות השער הנאות של הרובל. אם במקרה היה השער המעשי בבורסה נ־מוך יותר, היה בנק מנדלסון קונה את כל הרובלים שהוצעו בשוק. הקנייה המבוהלת היתה משיגה את שלה, מעלה מיד את מחיר הרובל לרמה שנקבעה על־ידי הצאר.

את מלאי הרובלים היו סוכני הצאר מוכ־רים בחזרה, כאשר הביקוש בבורסה העלה את המחירים מעל לדרושת הפרסטיגיה ה־קיסרית. בשני המקרים, אספו הבנקאים ל־קופתם דמי עמילות.

הדירה יציבה בציריך. מדינת יש־ראל החליטה עוד בראשית צעידה הכלכ־ליים כי לדירה שלה דרוש שער נאה. אמ־גם, לפי תקנות האוצר, אסור היה להוציא או להכניס למדינה יותר־מחמש ל"י ל־איש. אולם בכל זאת הסתננו ערימות של שטרות נושאים כתובת עברית אל הבורסה הבינלאומית בציריך, שחץ.

מלבד כמה אספנים ובעלי עסקים מפוק־פקים, לא היה כמעט איש מעוניין בלירה הישראלית. מחירה בבורסה ירד. עד אשר הופיע הנואל, בדמות סוכנו של משרד האוצר הישראלי, הסוכן קנה את הל־רות היירוות, מכר אותן לסוכן אחר, אף הוא איש אימונו של האוצר הישראלי. כל עיסקה נרשמה בלוח העסקים של ה־בורסה.

גם אז לא היה איש מעוניין ברכישת לירות ישראליות. אולם המסחר הער בש־רות אלה העלה באופן טבעי את מחירם. אורחי ישראל יכלו לקרוא בנאחה כי הל־יה שלהם „יציבה“ בבורסה של ציריך. ה־סוכנים, בינתיים, אספו דמי עמילות.

שני בנקים. כדי להקל על עסקיהם, הקימו הסוכנים בנק שווייצי־משלהם. השבוע נתברר כי מרוב עסקים, היה דרוש להם גם בנק ישראלי משלהם. האוצר, שעודו אותם בראשית דרכם, היה מוכן לעזור גם עתה. הוא אישר רשיון לבנק חדש — אחד הרשיונות הקשים ביותר להשגה במדינת הרשיונות. הבנק לסחר חוץ בע"מ יוכל לעשות

אותו והנראה להם ככוח עוין, כעסקנות, תוך רצון להבליט את פיגורם.

סיכורה של מונית

בין סככי העצים, בסיבוב החד בכביש טבריה צפת, נחבא מארב. עיניהם של האור־בים המשועממים אורו: מכונית קרבה ב־מחירות מסחררת, התגלגלה כמעט לואדי הסמוך.

נהג המונית, זלמן שמיר (28) היה עסוק מדי כדי להורכו בדרך שלפניו. לצדו ישבה צעירה חיונית כשכתפה חבוקה ביד ימינו של הנהג. מדי פעם לא הסתפק זלמן רק ב־חיבוק, ראה צורך גם לנשק את שכנתו, מבלי שהמחשבה על אשתו ושלושת ילדיו תטרודו. הנוסעת אף היא לא נתפנתה להר־הורים על שני ילדיה.

כמו בסרט קולנוע מהר־פעולה פקד ראש האורבים על אנשיו: „רדפו“ אחרי מכונית זאת. היתה זו, כמובן, משטרת התנועה שדלקה אחרי הנוסעים הנאהבים עד לראש פינה, עצרה את זלמן, הגישה לו רפורט המאשימו בחיבוקים ונשיקות תוך כדי נסיעה.

התעללותו של שמיר מצאה לפני שבוע הד בבית משפט השלום בטבריה, כאשר פסק לו השופט שבעה ימי מאסר וקנס 100 לירות, תוך בקשה מיוחדת לתובע להביא את המשפט לידיעה כל העתונים והשבועונים בארץ.

הנוב

חגו של הר הבית

מבאר שבע דרומה, לכל אורך הער־בה, מתהלכות האגדות על „דני מביר מלי־חה“. יש שמכירים אותו בשם דני הרהיבית ויש הזוכרים אותו כסתם דני, אך מסביב לכל שמות אלו נרקמים אותם הסיפורים עצמם. רק מעטים הם הידועים כי שמו האמיתי של מפקד מחנה חוצבי הנחושת בתמנע, ומי עשהו משך שנים ארוכות מפקד מחנה העבודה של באר־מנוחה, הוא צבי פינקלשטיין (37).

ההיסטוריה של דני מתחילה בערך לפני עשרים שנה, עת עלה מפולין והתגורר מיד למשטרת הישובים העבריים. הוא נתגלה כמומחה לנשק ושדאות ואורגן עד מהרה כמדריך בקורסים של ההגנה.

אולם באותו זמן עצמו היה דני גם איש אצ"ל. מן המקורבים לדוד רויאל ואברהם שטרן, אחרי הפילוג הלך דני עם יאיר. רק אחרי שנים, בתקופת המאבק המשותף של כל ארגוני המחתרת, נתגלה דני כאיש לח"י — גילוי שהדהים את ראשי ההגנה ו־חבריו.

דני היה לוחם כרם. כמעט בכל הפעו־לות הקרביות של לח"י בכל מקום בארץ, בלחט דמותו החברית. הוא שאיגן את בר־חת אנשי לח"י מלטרון. היוצאים מן ה־מנהרה הופתעו לפגוש שוטר במדים של

(המשך מעמוד 6)

ליק במיוחד את האור כדי להתכונן בה. ובעברה ברחוב הוא מסתכל ברגליה.

זאת לא יכלה צפורה לסבול. היא יר־קה בפרצופו.

רק לאחר שמיעת כל העדויות נזכר בא־כוח היועץ המשפטי להוסיף עוד פרט קטן, אותו שכה לציין: היה זה מיסמך רפואי המעיד כי צפורה בבון סובלת משגעון הריפיה.

חינוך חיים

מוסד אונים בכפר־סבא, הוא בית ספר ו־פנימיה ליתומים. כאשר מוסדות החינוך ב־מדינה, טרם הנהיגו בו את החינוך המיני. מצב זה לא יכלו לשאת יחזקאל ותקוה מרור־דה, זוג פועלים הגר בשכנות למוסד. הם סברו כי הגיעה השעה שילדות שהגיעו ל־שנתן ה־12, ידעו את עובדות החיים.

ליחזקאל ואשתו לא היו חלילה כל שאר־פות לרווחים. הם רצו ליטול על שכמם את החינוך המיני של ילדות המוסד מטעמים פילנטרופיים גרידא. שיטת הלימוד היתה פשוטה. בהפסקת הצהרים הומינו אל ביתם קבוצת ילדות צעירות, התפשטו בנוכחותן וקימו בפניהן מעשי גירוי הודיים. אחר כך הראו והסבירו להן תוך הדגמה עצמית, יחסי מין.

פסק דין פלחני. „זהו מקרה מחריד“, קבע השופט בפניו הובאו השניים באשמת עשיית מעשה העלול לגרום נזק צבורי. „מעשה נבלה ללא תקדים בהיסטוריה ב־ישראל!“ זעקה התביעה. אף על פי כן, שוחררו יחזקאל ותקוה ללא כל עונש, רק באיום שאם יחזרו על שיטת חינוכם יהיו צפויים לשני חודשי מאסר.

גרם לפסק־דין פלחני זה, עברם ומצבם הנוכחי של בני הזוג. יחזקאל מרודה (45), גבר כחוש ושחום, שלא למד מעודו בבית ספר, הוא יליד הודו שבילה שנים רבות עם משפחתו בעיראק. מהורו אין הוא זוכר הרבה, רק את אמו שהיתה מבוגרת ממנו ב־12 שנה ואת עבודתו כסבל מגיל 10. שם גם שותקה לפתע וזרועו הימנית מבלי שיוכל להשתמש בה עד היום.

בכצרה, עיראק, בהיותו בן 20 התעורר בעינו השמאלית והחל להשתמש באופיום וסמים משכרים אחרים, לאחר שלימדוהו שהם עלולים לרפא את כל מחלותיו. לפני חמש שנים עלה לארץ וקיבל שיכון בכפר־סבא. שם הכיר את תקוה, ילדת עיראק בת 22.

תרבות פרימיטיבית. קבע הפסיכיר־לוג שבדק את הזוג: „לא כל מסגרת בעלת תרבות פרימיטיבית מתיחסת להצגת האקט המיני באותה חומרה כמו התרבות שלנו. יתכן כי בעצם המעשה היתה מעורבת הרגשה של נחיתות בגלל פרימיטיביותם לגבי הסביר־בה. הם מתגוננים בפני עולם שאינם מבינים

תזכיר

מדור זה בא להזכיר לקוראי העולם הזה גילויים אשר לגביהם חלה השבוע תפתחות נוספת וחשובה.

הרשימה השחורה

במכתבו לקוראים גילה עורך העולם הזה (945) כי כמה ממנהיגי קרדיהמגן פנו אליו, ודרשו להפסיק את פרסום ה־רשימה השחורה של משמטי הקרן, כדי שלא ייפגע עקרון ההתנכחות.

השבוע פירסמה קרדיהמגן רשימת רשימה ראשונה של משתמטים. ההכרז היחיד בון רשימה זו לבין רשימת „העולם הזה“: הרשימה הרשמית עוסקת רק באנשים קטנים, לא הזיכירה אף אחד משורת השמות הידועים שפארו את רשימת „העולם הזה“.

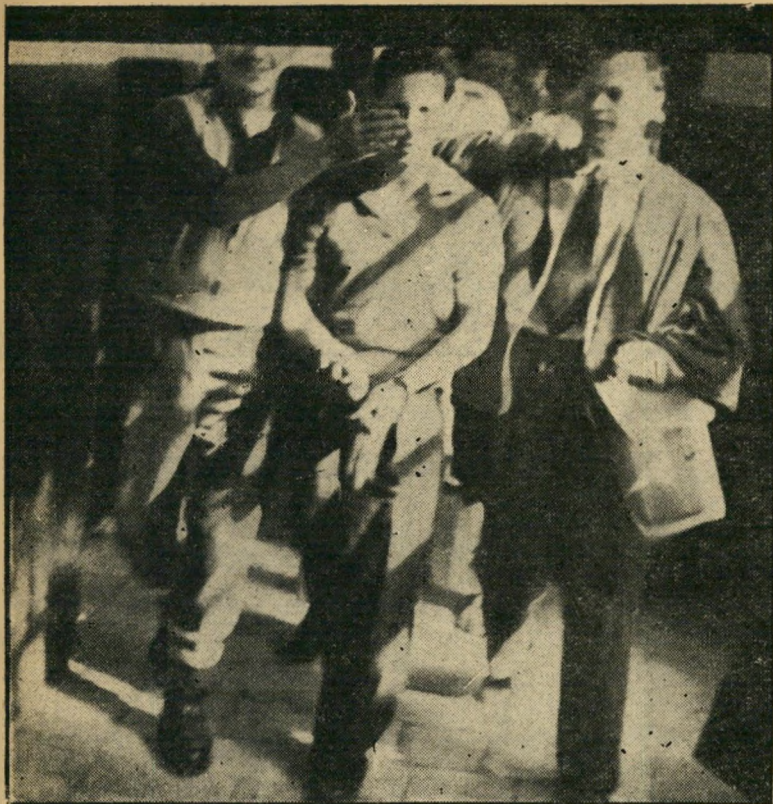
השמצת השופט

בגליון האחרון הזכיר העולם הזה (960) את מאמריו של זאב לקרר, הפרשן המדני הרשמי של קול ישראל ושופרו הגיל של משה שרת, שהשמיץ בחוץ לארץ את השופט בנימין הלוי, טען שהלה פסק נגד קסטנר כדי להתנקם בממשלה שלא העלתה אותו בדרגה, ושפירסם את פסק־הדין במזיד ערב הבחירות.

בינתיים הגיש ח"כ בוק"י מאיר וילנר שאילתה בענין זה. שר־המשפטים פנחס רוזן הפכים ש־המאמר מבזה את בית־המשפט, הסביר שדרש מקווייר להכחיש את דבריו, אך שאינו יכול ל־תבוע אותו לדין, מאחר שהוא בחוץ־לארץ.

מרד קפריסין

לפני חודש וחצי ניבאה תצפית העולם הזה (955) כי יוון תנתק את יחסיה עם בריטניה, בגלל המאבק על קפריסין. **השבוע, אחרי שהאנגלים חי־גלו את הארכיבישוף מאקארי יוס מיריאנטפס לאיי־הפיוש (אליהם הוגלו כשעתו גם רא־שי חוועד הערבי העליון בארץ־ישראל) החזירה יוון את שגר־רה מזונדון, כצעד ראשון ל־קראת ניתוק היחסים.**

בורה ברנדווין (מרכז)
"מי שילשין, יקבל כדור!"

במרחב

ירדן

קילקול טכני

יונים בחרי נשלח לעמאן עם הוראות ברורות: להשיב להתקפות קול הערבים הקהירי על מדיניות עיראק הפרו-בריטית. לרשותו העמידה ממשלת בגדאד כלי יעיל ומשוכנע: לחנות השידור הערבית.

באוגוסט מיליוני מאוינים, עורר קולו של בחרי זכרונות נוגים. בקובלאנק, קהיר ו' חלב זכרו ערבים את שידוריו מימי מלחמת העולם השנייה, כאשר עבד בשירות מכונית התעמולה הנאצית. אז מילא בחרי את האוויר המרחבי בשבחים נלהבים לגרמנים, שמילאו את מצוות אללה במלחמתם למען שיחרור הערבים מאדונייהם האנגליים ומ' נגע היהודים. הכינוי "חגי היטלר" הנפוץ היה מחמאה מחמאה לכשרון השכנוע של בח' רי.

היריד הלבן. בחרי מילא את שליחות אדוניו בנאמנות, גידף את המצרים על כי התנגדו לברית בגדאד. "הברית" קבע הקריין בנימת הגיון, "היא חומת-מגן לאיסלאם נגד הקומוניזם". התנגדות מצרים, בעיניו, לא הייתה אלא תקיעת סכין בגב האימה העריבית.

עם סילוקו של גלאב מפיקוד הלגיון, נראה היה לבחרי כי ניתנה לו הזדמנות להשמיץ מחדש את שני אויביו הישנים ביחד. הוא ניצל אותה בזריזות.

"גלאב זה, שבידיו הופקד הלגיון", הכריז בחרי, "הפך להיות שומר ראשם של היהודים. אלמלא גלאב, היה גורלם של יהודי פלסטין שונה לגמרי ממה שהוא. גלאב האנגלי לא התיר לשום לוחם ערבי ליי רות כדור אחד על האויב, עד לאחר ש' האויב ביצע את זממו ויצא מטוחח ה' אוש!"

עתה, גילה השדרן, לאחר שסולק ידידם האנגלי, מרגישים היהודים כי מחצית כור' חם הותש. כי עתה יאלצו לעמוד פנים אל פנים מול אויבם מספר אחד: המלך ח' סייין.

למחרת בבוקר, נדם קולו של בחרי. בגי' דאד, ששילמה את משכורתו, לא הבינה מדוע תוציא כסף על השמצת ידידיה האנגליים. "מחמת קלקול טכני", הסביר קריין רדיו ראמלה, "יופסקו שידורי תחנת השידור ה' ערבית מעמאן."

הוא לא הבחיר אם "הקילקול הטכני" חל ביחסים בין ירדן ועיראק.

למשפחת איונטש לגולל אותו ממני!" נשבעה.

צעדה הראשון: פנייה למשרד הרישום לעכב את שינוי שמו של נתן-קלמן איונטש-בסר, עד שתפגש אותו ותוכיח לו מי אמו האמיתית.

בתי'הסוהר

ארוכה הדרך לחירות

שקט שרר בליל שבת שעברה בבית ה' סוהר המרכזי ברמלה. מדי פעם הפריע את הדממה צופר מכוננית נוסעת בכביש הס' מוך. בתא 67, שחלונו פונה לחזית הבנין רחבי-המידות, ישבו אחד עשר דייריו ב' חצי גורן. אליהו חוד, אסיר שנידון לארבע שנות מאסר באשמת יריות על גיירת שהפחיתה אותו בפריצה, התחה את תוכנית הפעולה.

הוא עקר אריח מן הרצפה, תחח באדמת הקורק מתחתיה בכף המרק שבידו. עשירים עינים עקבו בלהיטות אחרי תנועתו תיר. "מי שילשין יקבל כדור!" היתרה מישוה.

מתחת למיטה. צעדים קצובים הדח' הו במסדרון. האסירים חזרו למקומותיהם. סר' לון אור דק חזר דרך צוהר הדלת. "הכל בסדר", הפטיר סוהר והמשיך בדרכו.

האסירים ניגשו במרץ לעבודה. תשעה אריחים הוצאו מן הרצפה. נוצר רבוע של שלוש על שלוש מרצפות. מן המיטה ה' הקיצונית, הוסרה שמירה. בעזרת צלחות האוכל וכפיות, נחמלה השמירה באדמה. כל עשר דקות התחלפו החופרים, שעסקו אחד בשוהה ואחד ליד השמירה. שני אסיר' רים אחריהם גררו אותה כל פעם שהתמללה, הריקו את תוכנה מתחת למיטה ה' שאר' נה נראית דרך צוהר הסוהר.

פירצה קוראת לסוהר. בשבת, בב'י קורת הבוקר השיגרתי בתאי האסירים, הבחין אחד הסוהרים שמישהו אינו כשורה בתא 67. הוא הרים את המרצפות העקורות, החזירן למקומן ומיהר לספר על תגליתו ל' מפקד בית הסוהר, ע.מ.מ. אברהם מרח' ב'.

ע.מ.מ. מרחבי החליט לתפוס את הבורחים בשעת מעשה. הוא התקשר עם משטרת רמ' לה, שהציבה במסר כבד סביב בית הסוהר, חיכה, בעזרת סגנו, צבי דשא לחוצאות.

העבודה בתא 67 התנהלה במלוא הקיר' טור. שמירה אחר שמירה נמללה אדמה. בין האסירים העובדים במרץ היה גם לור

רם, גם ססירות לחי כאשר תבעו כמה מהם לראות שלושה מחבריהם שהתעלפו.

כשהציר השובת יוסף מוצבי לסמל ש' זרק את המתעלפים אחרי הסיפול לרחוב, שכך אין נוהגים, השיב הלה: "מספרי 415. אתה יכול להתלונן."

עם תום מעצרו, חזרו השובתים למקום שבייתם, לשכת העבודה ברמת-גן. מוז' כיר מועצת מועלי רמח'לן הסביר להם שאין טעם לשביתתם, ושבוךר זו לא ישי' גו דבר. ראש העירייה, אברהם קריניצי, סירב לקבלם, בתירוץ של חוסר זמן. ה' שובתים איימו לפתוח בשביתת רעב, אם לא חסודר להם מיד עבודה בשכר מלא.

טען לעומתם סקיד הלשכה שמעון גפני: "השובתים הם קבוצת לחץ. בעייתם היא בעייה כללית של חוסר עבודה. הם רשו' מים אצלי בתור, יקבלו עבודה בהגיע תור' רם. מה אני יכול לעשות אם רשומים אצלי למעלה מ-700 מובטלים?"

דרכי חיים

איה בני?

כמה אמהות יכולות להיות ליתום מאב ואם? עד לפני שבוע האמין נתן בסר כי התשובה היא: אף לא אחת. השבוע גיי' לה לתמהונו כי יש לו שתיים.

זכרונותיו של נתן מימי ילדותו קלושים ביותר. אי-שם בערפילי מחשבתו, חבויות תמונות מקוטעות של בית הוריו כפור' לין, אביו המרכיב אותו על שכמו, אש גדולה בוערת באח.

מאוחר יותר, היה גם מחנה-נוער סוביי' טי, מדריכה שאמרה לו: "שמך נתן בסר!" היתה גם ילדה צעירה ממנו, שהגיעה יחד אתו לאותו מחנה, תחת חסותו של חייל רוסי. המדריכה אמרה לו כי שמה של ה' ילדה פאולה בסר. אך נתן לא חשב כי השם בסר מעיד על קירבה כלשהי.

פגישה בביתקתה. הגער עזב את המח' נה, והחזר לפולין. שם נודע לו כי הינו יהודי. הוא הצטרף לקבוצת נוער של ה' פועל המזרח, הגיע ברבות הימים לגיר' גלים כנגב.

הוא עזב את המשק, הסתובב בחוסר מע' שה בסרברי תל-אביב. עד אשר, יום אחד, לקחה אותו צביה אנגל, מדריכתו מהפועל המזרחי, לבקר בביתקת אבן צרה בכפר

משפחה מ' 1 איונטש

מי שתזכר, תקבל בן

ברנדווין שנידון לארבע שנות מאסר באש' מת נסיון שדידת הבנק הלאומי בירושלים (העולם הזה 945), ואשר טען לא מכבר כי פסק דינו של השופט המחוזי בנימין ה' וי ששפטו לא תפס, כיון שהשופט התפטר לפני משפטו ואחר חזר בו.

היה ברור לע.מ.מ. מרחבי כי הפריצה תבוצע בעזרת אנשים מן החוץ, הודות לקשריהם הענפים של אסירי התא שהיו ברור' במ פושעים בעלי עבר חתק.

דמות אפולונית הגיחה. בשתיים א' חר תצות היתה המנהרה מוכנה. דמות אפ' לולית שחוחה הגיחה ממנה. מגג בית הסר' הר, עליו עמדו אותו רגע מפקד בית הסר' הר וכמה קצינים, נורתה רקטה.

עשרה שוטרים יצאו ממארבם, תפסו את

שלם. בדרום תל-אביב. שם פגש אשה שדמ' תה לו מאד.

"ידעתי מיד שדיירי הבית הם הוריו!" גילה אחר כך בהתרשגות לכתב העולם הזה. "לכן ויתרתי אפילו על בדיקת-דם. כעת נשאר לי רק להחליף את שמי למה שהיה במקורו — קלמן איונטש."

תמונה בעתון. בעג'מי, שכונה יסר' אית מוזנחת, נסלה אשה זקנה עתון-ערב עב' רי. מעל דפיו הזדקרה תמונתו של הצעיר שמצא סוף-סוף את הוריו. "זה נתן שלי!" צעקה פייגה רוזנבאום, לשעבר בסר. "מצא' תי אותו!"

פייגה, אם לשלושה ילדים מנושואיה ה' שניים, ידעה מעל לכל ספק כי נתן הוא בנה, שעקבותיו נעלמו, יחד עם עקבות אחותו, לפני 15 שנה ברוסיה. "אני לא ארשה

כחינה חינוכית בוחן ד"ר שאול לוי. **פקירה מקצועית** אמרן משה חלין בוחן את המועמדות לתואר.

רכוז מחשבת פסנתרנית פנינה זלצמן מחשבת את סיכום הנקודות שהעניקה בעת המבחן לאחת המועמדות.

משקפיים כחות עזרו לסרסאי ירמיקי, בעוד עורך הדין שם נורי חביב למצוא אור בצבריות.

תשובה קולעת איש על ידמיצקי, בעוד עורך הדין שם

בהכרעת הוצגים של כל ענפי היצירה העכר נבחר

מחקירה ציובת נמצאת מועמדת נורית יעקובסון שלמרות גילה הצעיר כבשה את לב השופטים, זכתה להיבחר כסגנית לצברית '56.

אל כסא החקירות נכנסת שעתה במשך עשר דקות לשא

בחר ההמתנה מועמדת שבולת דה'אן (מרכז) סוקרת עם לילי פיצ'וט, חברתה ללהקת פיקוד המרכז את רשימת המועמדות המשתתפות בטבחן.

האדם הארוך והצר היה אפור. אולי אפור יותר מדי לגבי המאורע שעמד להתרחש בו. הוא לא היה מואר בורקורים, גם לא מקושט בחגיגות. לא נשמעו בו צלילי תזמורת או סירטור מצלמות קולנוע. אפילו קהל הסקרנים הידוע תמיד לחדור למאורעות מעין אלה, נעדר הפעם. הוא לא ידע בכלל על קיומו.

אף על פי כן שררה באולם הרגשה חגיגית. זאת היתה הרגשת הרצינות של היושבים ליד שורת השולחנות הארוכה בשל התפקיד המוטל עליהם: בחירת צברית '56.

הרגשה זו נבעה מהעובדה שעד כה טרם הוגדר המושג "צברית". איש לא קבע עדיין מה מאפיין את הנערה הישראלית, מה מבדילה מנערות אחרות בעולם, מהי תכליתה כחיים וכיצד היא מתנהגת בחברה. לכל אחד היתה הרגשה פנימית ודעה משלו על הצברית. עתה, היה צורך להליש את הרגש במילים כדי ליצור דעה צבורית על הצברית.

לכן לא הפכו הדיונים לתצוגה רעשנית העלולה להעליב את המועמדות. לא היוזמים ולא השופטים היו מעוניינים בפרסומת. הם העדיפו דיונים שקטים ורציניים כדי שחתגבש במרוצת השנים דמות האידיאל המבוקש. מאותה סיבה עצמה נערכה גם הבחירה עצמה בגמר הדיון, בהעדר המועמדות. הטכס הרשמי של מסירת התואר יערך לחרור.

ב עוד הויכוח באולם נטוש על התכונות המבוקשות של הצברית ועל צורת הבחינה המתאימה, החלו המועמדות עצמן להופיע במקום. הן היו הרכב מגוון של צעירות ישראליות שונות זו מזו בצורתן, התנהגותן, במקצוען ושאיפותיהן. גם הופעתן היתה שונה. אחת המועמדות הופיעה במכנסי עבודה בעוד שחברתה באה בחליפה אלגנטית.

הן ישבו בחדר ההמתנה והיה ניכר שהן היו נרגשות למרות שניסו לחייך ולהסתיר את מה שבליבן. כל אחת מהן היתה טיפוס צברי בפני עצמו ורק חבר שופטים רחב ושקול יכול היה להחליט מי מהן זכאית לתואר.

תפקידה של המערכת תם ברגע שהונחו לפני השופטים עובדות החיים הפרטים של המועמדות שנחקרו על ידה. מעתה היתה הוועדה מחליטה בהתאם לרצונה החפשי.

ראשונה הוזמנה לאולם הדיונים נורית יעקובסון, לבושה במכנסים כחולים ארוכים ובסדר תכול. היא היתה מיד פצצה. שופעת חיוכים ולבביות מקסימה, חישמלה נורית את האווירה מיד עם כניסתה, הרכה כל מחיצה בינה לבין השופטים.

ממש כמו אודרי הפבורן בחופשה ברומא, לא עצרה אחת השופטות מלהביע את דעתה בקול. נורית הצעירה ישבה בראש השולחן, לא נבוכה כלל מוזנות העינים הנעוצות בה, ענתה בחן וטבעיות על כל שאלה שנשאלה. "מדוע בחרת בהוראה כמקצוע?" התעניין לדעת ד"ר שאול לוי, ראש מחלקת החינוך של עיריית תל-אביב.

בעברית צחה סיפרה נורית כיצד הגיעה לבחירה זו. מיד צצה שאלה נוספת: "האם הינך סבורה שאת באמת ראויה לתואר?" שאל שמעון סאמט העתונאי הוותיק, איש הארץ.

"לא!" באה התשובה המדהימה. כאן ציינה נורית שם של צברית שנראתה לה כזכאית לתואר, למרות שלא נכללה בין המועמדות.

אולם יותר מכל, כבשה נורית את לב השופטים כשנשאלה על גילה. היא לא זיפה אותו, אף שהיה רשום כי היא בת 16, הודיעה כי מלאה לה

ועדת השופטים לפני כל שופט מונח דו"ח של ועדת המשנה על כל אחת מהמועמדות הסופיות... היתה זאת הזדמנות להכיר זה את זה לראשונה. כך, למשל, נפגשו לראשונה יצרן סרטי חביב נורי חביב עם וותיק המסריטים בישראל רוק 15 וחצי שנה. "וזה מספיק לי בהחלט כל המבטים עקבו אחריה באהרה כשנשאלה לניירותיהם, בברו לעצמם את מספר וההתרשמות.

בנו אחר זה, הוכנסו לאולם שאר המועמדות. הם לא היו רחמניינים כפני חבר השופטים. לבושה בחולצה שאלה מיד את התלהבות השופטים כחן הצבובי שאלות מכל הסוגים.

"מדוע הגך שנאפת להיות מורה?" שאלה "לא מורה, כי אם מחנכת", תיקנה ל השתיים.

פרטאי נתן אקסלרוד איש יומן כרמל, כשופט.

מפתח מוסיקרי. בעיני קומפוזיטור זעירא היתה חשיבות רבה לידיעת שירה.

מבט צרפתי מעיף רוברט-פינסון מנהלה הקפוני של אייר פראנס, אשר השתתף במבחן.

הנוער יצחק נימצוביץ נשאר אדיש לתשובה משעשעת של מועמדת ברכה ל תמיר ורקדנית יהודית אורנשטיין אינם מסתירים כלל את הנאתם.

בחינה. אופירה ארז שזכתה בתואר צברית '56 ניצבת בפני ועדת השופטים. אופירה הוכיחה כי היא אישיות צברית טיפוסית הן בהופעתה והן בתכונותיה.

שיקור. שופטים שושנה דמארי ושמעון סאמט משווים את סיכום הנקודות שהעניקו שניהם לאופירה בחירתה של אופירה התקבלה ברוב קולות גדול.

הצבעה. עורך העולם הזה מונה את מספר הקולות שנתנו לאחת הסגניות. ההצבעה שנעשתה בהרמת ידיים הוכיחה כי השופטים הם בעלי רצון מגובש.

דאליית המקורית, אחרי חקירה אישית יסודית

ה הצבעות

האם תהי מוכנה ללמד ילדי ערביים במשולש? חקר עורך הדין תמיר. האם תוכלי לשיר שיר ישראלי כשתתבקשי לעשות זאת בצרפת? התענינו האמנים שבחבר השופטים. תשובותיה של אופירה כבשו את לב השופטים בכנותן וחריפותן. המועמדות נבוכו לפעמים כשנשאלו שאלות שלא ציפו להן כלל. בצד תשובות חריפות ומהירות היססו לפעמים במתן התשובה, ואפילו התבלבלו. כך למשל ידעה אופירה ארז להשיב על שאלתו של האמרגן משה חלון מהו המשקה אותו מרבים הישראלים לשתות, ציינה מספר משקאות, שכחה רק את מיץ ההדרים. המורה לאה שורץ שעשתה רושם ברצינות של מורה אמיתית התבלבלה כשנשאלה: "איזו עיר עתיקה יותר, תל-אביב או יפו?" ענתה כי הכול השנים בין השתיים אינו גדול. תשובותיה של שכולת דהאן היו אופייניות לחניכת ההתיישבות העובדת, העידו על כטחון עצמי וטבעיות. שכולת קסמה במיוחד לנציג הצרפתי שנהנה לנהל עמה שיחה ארוכה בשפתו, חקר לדעת אם אמנם קורא לה הברה כשהם נמצאים ביחידות בשמה המלא, שיכולת. כשנכנסה גליה ארקין לאולם, הותקפה במטר שאלות, הצליחה החיילת החנינית להתחמק מהשאלות החטטניות בתשובה: "סוד צבאי!" נתגלתה כבעלת הכרה שאינה נרתעת מלהכליל את עצמה בביקורתה על הנוער הישראלי.

עם ברכה ירמיצקי חדרו לאולם רעננות נעורים ומרץ של ספורטאית ששיעשעה את השופטים בתשובות קולעות וחדות. ואילו בעלמה רמתי ניכרו העייפות מהתכוננות לבחינות גמר של שלוש שנות לימודיה בבית הספר לאחיות. אף על פי כן השאירה על השופטים רושם של צברית שקטה בעלת הכרת אחריות. אחות אחרת, זיוה זוהר, יצגה את הצברית הנכונה למעשי חלוציות והגשמה אישית.

ה מועמדות הלכה, ועמן החיוכים והצחק. השופטים החלו בדיונים. איש איש פנה לניירותיו, שיחזר לעצמו את הדמויות שהופיעו לעיניו, סיכם את הנקודות. כמעט ולא היה ספק מי יהיו שלוש הזוכות הסיפיות. הויכוח נסב רק על חלוקת המקומות ביניהן. ברוב קולות גדול זכתה אופירה ארז בתואר צברית '56. הכריעו לטובתה הופעה צברית מובהקת, כטחון עצמי ורמה אישית, ואולי גם עובדת היותה חיילת, שנראתה לשופטים חשוכה בשעה זו. גורית יעקובסון שסימלה את החן הישראלי הרענן זכתה בתואר סגנית ראשונה ואילו בעלמה רמתי האחות המסמלת את ההגשמה האישית הטהורה, זכתה בתואר סגנית שנייה.

המועמדת האחרונה. עלמה רמתי שהתייצבה אחרונה בפני ועדת השופטים, מבלה את הרגעים שלפני הבחירה בהרהורים בחדר ההמתנה.

גמדת עלמה רמתי אחות רחמניה ת, נבחרה כסגנית לצברית '56.

לכמה אישים מענפי יצירה שונים נתן אקסלרוד איש סרטי כרמל.

"לעת עתה..."
בה את החדר. אחר נפנו השופטים הנקודות המגיע לאור התשובות

עמדות. כל אחת הציגה את עצמה
ביותר בשאלות.
תימנית רקומה ריקמת כסף ועוררה
התוסס שבה, הומטר עליה מטר

ה המחנך שאל לוי.
אופירה בהסבירה את ההבדל בין

כיפה אדומה -

תמונת פרסומת. צלמי לשכת התיירות הממשלתית בחרו באופירה כבסיפוס צברי מובהק. הם צלמו בצורות שונות, השתמשו בצילומים למטרות תעמולה ועידוד התיירות.

ה ילדים באולם התיאטרון היו מ' תוחים ומוזעזעים. על הבמה שלפניהם רדף זאב טורף, שהתחפש בבגדי סבתא זקנה, אחרי כיפה אדומה האומללה שצעה בקול דק: "אמליה הצילו!"

הילדים, חששו פן יטרוף הזאב את כיפה אדומה פרצו בקריאות: "הזהרי! כיפה אדומה הזהרי! הזאב יטרוף אותך!"

אופירה צנחה בעייפות על הכסא בחדר ה' איפור, החלה מורידה בעזרת מישחה את ה' הצבע מפניה. הילדה בת השמונה בשמלה הקצרה, הפכה שוב לנערה בת 20 במדים של צה"ל. במקום כיפה אדומה חבשה על ראשה כיפת חאקי. היא חזרה למלא את תפקידה כחיילת, כתבת צבאית של במחנה הנח"ל.

כבכל תפקיד צבאי בלתי קרבי אחר, כן גם בתפקיד הכתב הצבאי, מסוגלת החיילת למלא את תפקיד החייל, לשחרר כוח אדם לשירותים הלוחמיים. תפקידה של אופירה ארו הוא דוגמה משכנעת לכך.

א ת הנושאים לרשימותיה היא בוחרת תוך סלטול להרבה אישמים רחוקים, בתנאים של חייל קרבי: המתנה ארוכה לטרמפים ואפילו הליכה רגלית. היא צריכה לחיות עם האנשים עליהם היא עז' מדת לכתוב, להכיר את בעיותיהם, לשוחח עם רבים ככל האפשר ולחטט בפרטים צדדיים. ועל הכל היא חייבת לראות ולשמור את כל הנעשה סביבה, עד שחולל לבסא בי נאמנות את ההיח' עליו היא כותבת.

אל העתונאות, ממש כאל המשחק, הגיעה אופירה בדרך מקרה בלבד. פגישת מקרית בתור לאוסובוס עם אשה שהתלהבה מצורת ה' החיצונית ודרך דיבורה, הביאה אותה אל במת התיאטרון המוסיקלי לילדים, ואילו אל במחנה הנח"ל הגיעה אופירה לאחר גמר אימוני הטיירות שלה. היא השתתפה בכנס נח"ל הגדול בחיפה ואחד המפקדים הציע לה לכתוב את רשמיה. רשימה זו הביאה אותה אל העתון.

אולם שני אלה הם בבחינת חוככויות בלבד,

התפקיד. אל הערבה מגיעה אופירה לעתים קרובות בתוקף תפקידה ככתבת עתון הנח"ל.

קולנוע

סרטים

פרנובל-שנים ועוד אחד

מדרמאזל נישוש (ריסוסי, צרפסליה) הוא הכינוי בו ידועה בסרט פיר אנג'לי, חניכת-מנזר הנשלחת סאריסה כדי לפגוש בה את בעלה לעתיד - קצין. היא אמנם פוגשת בו, אך סבורה שהוא אחר. הוא סבור שהיא אחרת, נשואה לאחר. הם מת' האבים.

אולם גבוריה האמיתיים של אופריסה מ' מוסכת זו הם: סלסטן (פרנובל), המורה למוסיקה במנזר, הידוע בעיר בשם ב. פלור רידור (פרנובל), מחבר מחזות מוסיקאליים עליונים (וקליל-דעת). פרנובל-פרנובל מסתב' כים עקב כפילות זהותית זו במספר תסכור' כות. למשל: נתפשים על ידי מאהבה של זמרת יפהפיה, זוכים בבעיטת אחוריים; מתגלגלים לקסרקס כאיש מילואים מדומה, עוברים כמה וכמה מדורי גיהנום, נאלצים לסגל לעצמם זהות שלישית: בן איכרים מטושטש וגמגמן - אחת ההברקות הקומיות הגדולות של הקומיקאי הגדול פרנובל.

לא באותה מידה. אם כי הסרט בכללו עלול לשעשע ביחוד (ואולי אך ורק) את חסידי הוודבילי, הרי משחקו של פרנובל הוא שווה-לכל-נפש: הוא מבריק, ואם כי לא באותה מידה שהבריק בלכיבשה חמש רגליים, ראוי משחקו ליותר מהערכה. המציגים קצצו את סופו של הסרט.

לא בלי נדר

האהבה הבלתי גמורה (קורונאדו, בריטניה) הוא עיבוד רומאן מאת סופר' חסטן גראהם גרין, על אודות שבועתה של אשה אחת: שרה מילס (דבורה קאר). כו' כבת קאר היא אשתו של פקיד ממשלתי זעיר ומשעמם (פיטר קושינג), הפוגשת בגבר נאה (ואן גינסון), הפוכת האהבתו.

הימים ימי שלהי הבליו: פצצה מעופפת פוגעת בבית בו מבלים הנאהבים בנעימים. קאר רואה את גינסון הרג. היא גודרת נדר: אם אלוהים יחיה את האהבה היא תינזר ממנו לעולם. בו ברגע ניצור גינסון; הוא לא היה מת כלל וכלל. אבל נדר הוא נדר.

מפיץ ראשי. כאן מתחילים הסיבוכים. מסתבך ראשי: סופר גרין, שהסרט נאמן מאד לרומאן שלו, מעלה את כל הפלפולים הדתיים, המושתתים על מיסטיקה קאתולית שגרין הוא מפצה הראשי בשטח הספרות. כיצירת אמנות פגום הסרט מעיקרו עקב משחקו הקפוא של כוכב מנומס גינסון. זו הפעם השניה* בחודש האחרון שמעמידים לאשחקן מול המצלמה בתפקיד סטיוולוגי מובהק, מכשילים בעטיו את הסרט כולו.

בקצרה

בהלה בצוק השחור. סנסטר טרייסי ממלא תפקיד של שורת-מתנדבים בת איש אחו'. שוקע בצרה בעירה מוברית אמריקאית קטנה. רוברטו רייאן, אן פראנסיס.

אבא, אמא, העוזרת ואני. קומדיה צרפתית שנונה ומשעשעת על אב, אם, ה' עוזרת ובנם של אבא ואמא, המאוהב בער' זרת. רובר למורה, פרנאן לרו, גאבי מורלה, ניקול קורסל.

לא כזר. ניתוחים לרוב בסרט (שקוצץ ביד רחבה על ידי המציגים) על אודות רופא המחליט להיות רופא טוב, לא סוחס כספים. רוברט מיצ'אם, אוליביה דה האבילנד.

גבעת האהבה. גינפר גינס, חצי' סיגית, חצי-אירופית מתאהבת בחיילאם הולדן, אמריקאי כחול-דם. התוצאה: שמח באולם - כל הנשים בוכות.

* מהתלה קלילה, רצופה שירים ופזמונים, כמו כובע הקש האיטלקי.
** ראשונה: רוברט מיצ'אם בלא כזר.

המוכסיה
חליל
מאת
סא

אבא, אמא, העוזרת ואני
בהלה בצוק השחור

נובלס
Noblesse
וירג'יניה
VIRGINIA

עכשו במכירה
חוברות
קולנוע
PHOTOPLAY
הוצאת פברואר 1956
המחיר 400 פרוטה
*
MOTION
PICTURE
הוצאת ינואר 1956
המחיר 250 פרוטה
*
להשיג בכל מקום
*
המפיץ היחידי
סוכנות
סטימצקי

אין מתחרה לאבקת כביסה
דיוה
דיוה
תלוש מתנה בכל קופסה
תוצרת נקה
המפיצים היחידים חבי נורית בע"מ

בין מחנות חיילי הנח"ל

היא המרקידה הראשית. עיסוקים אחרים, שקטים יותר, המקובלים עליה, הם נגינה בפסנתר וקריאה. צבריותה של אופירה בול-טת בחיצוניותה ובתכונותיה גם יחד. כרגע שהיא מסירה את מדי הצבא היא נוהגת ללבוש מלבושים ישראליים עממיים ובעיקר חול-צות תימנית מקוריות. ה-עדיים המעטים בהם היא מש-תמשת גם הם נושאים אור-פי ישראל. אך מעל לכל מאפיינים אותה בסחון עצי-מי בולט עם גילוי לב.

כשנבחרה על ידי ווע-דת השופטים נתבקשה לה-שיב מיד מדוע הופיעה ב-חולצה תימנית, ענתה ללא ה-סוס: "לפני שלבשתי חולצה זו חשבתי אמנם כי הדבר עלול להיראות כאילו רציתי להשפיע בכך על השופטים, אף על פי כן לבשתי אותה, כי אני לובשת חולצות אלו תמיד."

לפני בחירתה נתבקשה אופירה לנסח סיסמה קצרה שתופנה אל נערות העולם. היא עשתה זאת מיד: "העתיד כדאי בשביל להילחם למענו."

השם אופירה ארז
הגיל 20
סקצוה מזרח
מקום מגורים תל-אביב
שאיפה לעתיד חינוך
הגשמה אישית חיילת צה"ל
תחביב נגינה, משחק

כי אופירה רואה את עתידה כמחנכת. היא סיימה את הסמינר למורות על שם ליונסקי בתל-אביב, הוסמכה כמורה. את נסיונה ה-קצר רכשה בהדרכת נוער בקייטנות בחופשת הקיץ ובהקניית הלשון העברית למבוגרים באולפן לעברית, בו לימדה משך שנה.

היא מותחת קו מפריד בין מורה למחנכת. "מה הטעם ללמד ילדים נקיים מבית מדר-גנים שחונכו להתנהג בנימוס ויודעים איך לאכול ולדבר", אומרת אופירה. "הסיפוק האמיתי הוא חינוך ילדים שבאו מבית חשוך ועני, הסובלים מחיי משפחה בלתי סדירים. אותם אני רוצה לחנך שיהיו אנשים טובים, חברים ואזרחים נאמנים."

אופירה, שהיא חניכת התנועה המאוחדת בה היתה גם מורכבת, מבלה כיום בחברה עירונית יחידה במינה. כמה צעירים שנמאסו

"העתיד כדאי בכדי להילחם בעדו!" טוענת אופירה. היא עצמה מוכנה להילחם בעד עתיד טוב יותר לילדים אותם תחנך.

"איך היתה המסיבה?" כתבת אופירה ארז בראיון מיוחד עם בת מעברה במסגרת חנוכה של חיילים. יש לה בסחון עצמי רב.

"אל המטרה שדפניך!" טוראית אופירה ארז עברה אימון בסיסי ככל חיילת אחרת. היא זוכרת לטובה את חודשי האימונים.

צילי הצלילים לאופירה. בעת היותה לבד בבית, אוהבת אופירה להסתגר בחדרה, להשתפך בפריטה על פסנתר.

"הזאב יטרף אותך!" צועקים הילדים בהצגת הכיפה האדומה, בה משחקת אופירה את תפקיד הילדה הקטנה והתמימה.

הבילוי. הספורס אינו נמנה בין חובביותיה המיוחדות, אולם היא נהנית בבריכת השחיה.

מי אחראי לכך שמצב התחבורה אנדרלמוס

המונית מוגבלת למספר קטן של נוסעים ומייקרת את הנסיעה. שטח החנייה של מונית אינו קטן בהרבה מזה של אוטובוס וכוח הקליטה שלה קטן בהרבה בהשוואה לשמונים הנוסעים המתחלפים באוטובוס. המונית נהפכת על-ידי זה לגורם המעכב ומפריע לתנועה ומביא לידי כך שתמורת נוחיות של נוסע אחד, המתחשב רק בצו כיו הוא, תופרע התנועה הסדירה של נוסעים רבים ברחוב — — — יש לפעול להקטנת הנגזע והסרת מכשול זה מהדרכים.

(פקיד בכיר של משרד התחבורה בישיבת הדעדה המחוזית לתיאום התנועה בחיפה ב-18 לנובמבר 1954.)

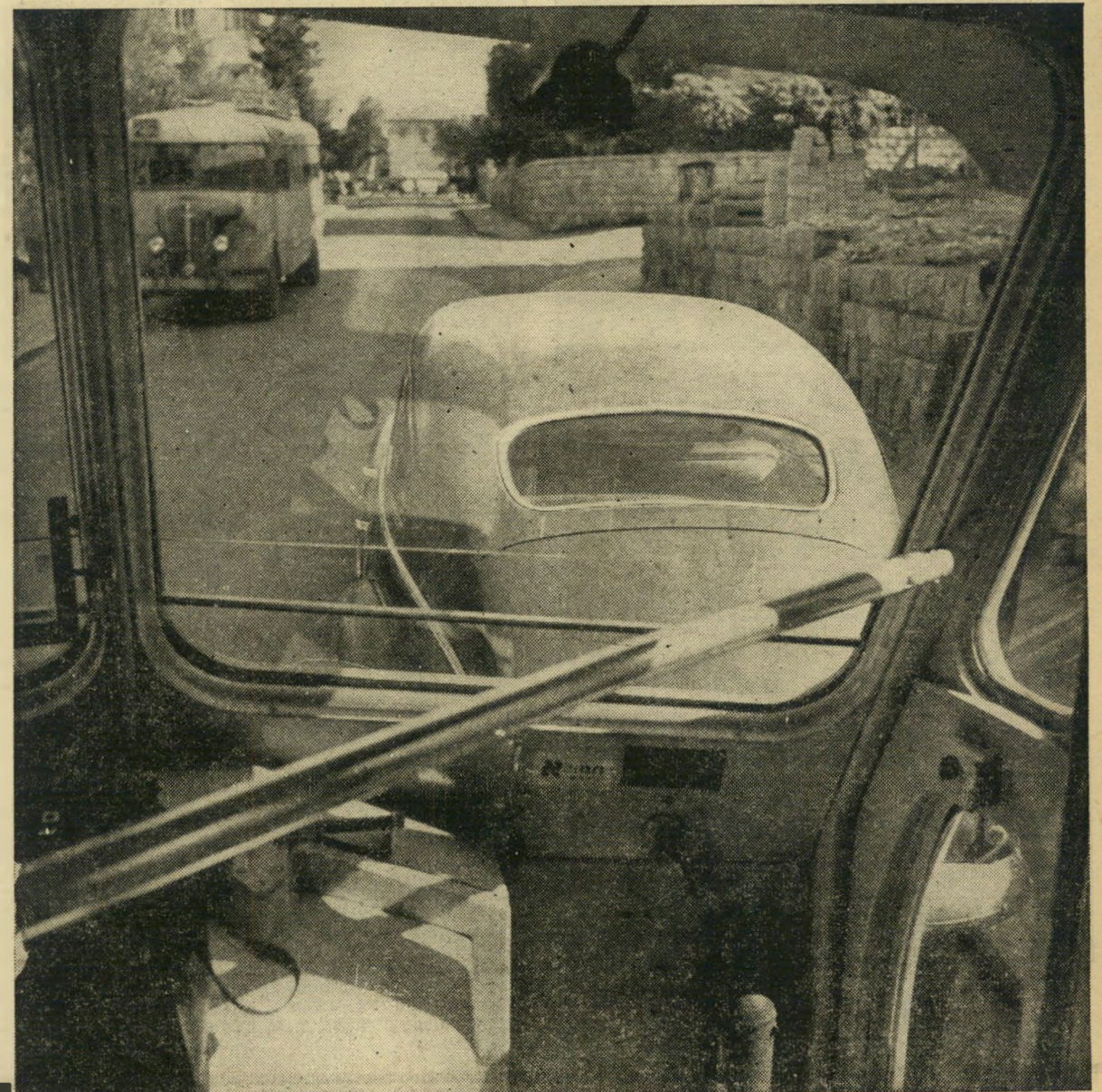
„אחת הבעיות המסובכות ביותר הקיימות כיום בשטח התחבורה היא בעיית הסעת נוסעים במוניות הנקראות 'שי-רות' — המתבטאת בהסעת נוסעים במונית בקווים בהם פועלים אוטובוסים.

העלאת נוסעים זו נעשית ליד תחנות האוטובוסים במקומות סואנים והומים. דבר המעכב ומפריע לתנועה העוברת והמהווה סכנה לנוסעים המשתמשים במונית — היות והמונית מבחינת בנייתה, המרכב, הדלתות וכיו אינה מאפשרת החלפה מהירה של נוסעים ובטחון הנוסעים אינו גדול בפרט בעת היציאה מהמונית. הנעשית גם מצד שמאל — — —

על רקע חמור זה ראויין כתב מיוחד את מר יוסף בן-משה, מנהל האגף ליחסי ציבור של שירות האוטובוסים אגד (א.ש.ד.). מר בן-משה עמד ביתר פרטות על הנדלים הרבים של בעיית מוניות השירות, שהגיעה בימים האחרונים לשיא חריפותה בעיר חיפה.

המספר המכסימלי של מקומות ישיבה במונית שירות הוא שבעה; באוטובוס חדש — חמישים ואחד. 3600 עובדי אגד הם בעלי נסיון כביר: הם מסייעים מדי חודש 1100 אוטובוסים 12 מיליון נוסעים לאורך חמישה מיליון קילומטרים. דרושות 12 מוניות כדי להסיע 30 קילומטרים לשעה זקוקות ל-250 נוסע רחוב לעומת 30 מטר שתופס האוטובוס. אוטובוס ענק חדיש עולה 30 אלף לירות ומסיע עד שמונים איש בנסיעה אחת. מונית שירות אחת, לעומת זאת, המסיעה שבעה אנשים בלבד — עולה 12 עד 14 אלף לירות. ומזה חלק ניכר במטבע זה, החיוני כל כך לכלכלת המדינה.

עובדות ומספרים

מר בן-משה, האם השתנה משהו ב-15 החודשים האחרונים מאז אמר אותו פקיד גבוה את שאמר?

לא ולא. להיפך. המצב הולך ומחמיר. ה' עיר חיפה, למשל, מוצפת לאחרונה מוניות ללא גבול. הורמיה המוגברת של מוניות ל' רחובות חיפה גובעת משתי סיבות: (1) יבוא מוניות נוספות מחוץ-לארץ (תמורה מטבע זר חיוני) ללא תכנון ר' (2) דחיקת ה' מוניות מהשירותים הבינעירוניים עקב שיפור שירותי אגד הבינעירוניים.

ומה היא התוצאה המיידית של הצפת חיפה על-ידי המוניות?

נוצר מצב שהיה מסכן את קיומו של כל שירות ציבורי מסודר.

מדוע?

פשוט מאד. שירותי האוטובוסים הציבוריים פועלים לפי לוחות זמנים קבועים מראש, ה' נקבעים על סמך מספר ידוע של נוסעים ה' זקוקים לאוטובוס או העלולים להשתמש בו. הכנסת גורם נוסף, בלתי מהוכח, למערכת מסובכת זו מפריעה להתפתחות הטבעית של שירות האוטובוסים ובמקום לעזור לשיפור גורמת להרעתו על-ידי הפחתת מספר הנוסעים.

מר בן-משה, אתה אומר כי מו' ניות השירות לא רק שאינן מבי' אות לשירות הפעה נוח יותר, אלא להפך, גורמות להרעתו. אולי תס' ביר את דברך.

ידוע הדבר בעולם כולו כי תפוקת של שירות אוטובוסים מנוצלת במידה מספקת רק בשעות הגאות בתנועה — בכל יתר שעות היום אין כוח קיבולם של האוטובוסים מנוצל במידה מספקת.

הגיע עד ירה

ומהי התוצאה של חוקת עבודה
זה?

הפחתת מספר הנוסעים, הנחטפים עלידי מוניות השירות, חייבת להביא לידי צמצום שירות האוטובוסים, לפגיע ביעילותו ועלילה אף לסכן את קיומו. כי חישוב מחירי הנסיעה נעשה על סמך איוון מדויק של הוצאות והכנסות המבוססות על גיצול רצינולי של ה' כלים וכוח האדם. מובן שהפרת איוון זה עלידי פגיעה בגיצול הרצינולי, חייבת להביא לידי העלאת מחירים, או כפי שכבר הסברתי, אף להתמוטטות שירות האוטובוסים.

עיר לדא מוניות

מר בן-משה, תסכים אתי שמש' מעות הרכבים האלה היא חמורה ביותר. האם אתה באמת משוכנע כי הפגיעה של מוניות השירות רעה כל כך?

לדאבני כן. הנה, למשל, צד אחר של ה' בעיה: כידוע מותנית פעולה תקינה של שירות האוטובוסים בביצוע בלתי מופרע של לוח זמנים. ודבר זה גמנע כיום עלידי מ' גיות השירות המשבשות את נסיעת האוטור' בוסים עלידי הפרעה בתחנות וסתירת ה' בות.

זאת אומרת כי הפרעה של שירות מספר בכל תחנה לאורך קו מסוים, שאינה ניכרת כשדעצמה, גורמת בסופו של הקו לאיחור רב וזה מספיק כדי לשבש את כל לוח הזמנים?

נכון מאד. וזהו גם הסוד של הופעת "חורים" בקו מסוים ואחריהם הופעת מכר' גיות מספר ב'ו אחר זה. כמו כן אין שום ערך לתכנון התנועה אם מספר הנוסעים מ' תנה מפעם לפעם באופן בלתי צפוי עלידי תנודות בעבודה הבלתי מתוכננת של המ' גיות.

התוכל לתת לי דוגמה מוחשית בדברך, מר בן-משה?

בבקשה. ביום שמגיעה אניית נוסעים ל' נמל חיפה, כמעט ואין לראות מוניות בעיר. התוצאה היא כמובן שאגד, כשירות ציבורי, חייב להטיל עשרות רבות של אוטובוסים ל' קווים, ללא כל הודעה מראש.

אני רואה כי האחריות כלפי צי' בור הנוסעים אינה מתחלקת שווה בשווה בין מוניות השירות לבין שירות האוטובוסים.

בהחלט שלא. שירות האוטובוסים נדרש ל' קיים תחבורה לפי צרכי ודרושות האוכלוסייה, בלי התחשבות עם הכדאיות של קו זה או אחר — ובצדק, כי אכן שירות האוטובוסים הוא שירות ציבורי. מוניות השירות, לעומת

מחיר הנסיעה באוטובוס זול מאשר במונית. אין הנוסע מתעייף מישיבה באוטובוס. הוא יורד אחר הנסיעה כאילו לא נסע, שעה שבמונית יש חק מקום נוח אחד — ליד הנהג. ביום שביתת המוניות בתל-אביב, בשנה שעברה, עלתה מהירות התנועה ב' 50%. המוניות לא סתמו יותר את מסלולי הנסיעה והאוטובוסים נעו מהר יותר ומרווחים יותר. כל נוסע במונית עולה לאוצר פי חמש במטבע זר מאשר נוסע באוטובוס. רחובות עיר נוצרו לשם העברת נוסעים רבים ככל האפשר ולא לשם העברת כלי רכב רבים ככל האפשר, קבע מומחה תחבורה בינלאומי, לאחר ביקור יסודי בערי הארץ.

כדאי לזכור:

הקץ לאנדרלמוסיה האיומה הזאת בתחבורה?

אודה על האמת. אני נדהם מהעובדה ש' שלטונות המדינה והעיריות אינם מקיימים את תפקידיהם כמורכבי הציבור ואינם מ' חלטים על האנדרלמוסיה וגורמים כחסרי אר' גים לחלוטין לשים קץ למצב המסוכן הזה. מצדנו, עושים בכל אופן כל שביכולתנו — אבל אין זה מספיק. אם, למשל, אנו מעבירים אוטובוסים נוספים לערים, לא רק שאין זה עוזר אלא להפך — מוסיף, כי הרחובות ה' סתומים עלידי מוניות השירות נסתמים עוד יותר עלידי תוספת האוטובוסים.

זאת אומרת, שמאמצי שירות ה' אוטובוסים יעלו בתוהו אם שלטון' נות התחבורה לא יקבלו על עצמם את המדר' התחבורה הציבורית כערים ובפרברים.

- נכון מאד. ולשם כך אני מציע:
- הרחקת כל המוניות הזרות מהשירותים העירוניים.
 - הפסקת יבוא מוניות גוספות.
 - איסור הפיכת מוניות של ארבעה מ' קומות ישיבה למוניות של ששה או שבעה מקומות ישיבה.
 - הרחקת תחנות מוניות השירות לרח' בות צדדים.
 - במקומות בהם אין אפשרות להעביר את תחנות המוניות לרחובות צדדיים יש ל' העתיקן למרחק של 100 מטר מתחנות ה' אוטובוסים.

העיקרי. כי הנפגע האמיתי הוא משק המדי' נה. ההוצאה לכל נוסע המוטלת על משק ה' מדינה עלידי מוניות השירות עולה פי כמה על זו של שירותי האוטובוסים. הוצאות ה' נסיעה במונית שירות מורכבות בחלקן ה' גדול מתשלום עבור דלק, צמיגים, חלקי חילוף וכו', הנרכשים, כמובן, תמורת מטבע זר. בשירותי האוטובוסים, לעומת זאת, ה' הוצאות האלה מהות חלק קטן בהרבה מ' מחיר הנסיעה.

עזרה לדא תועלת

עובדה זאת ידועה בוודאי גם ל' שלטונות. מה היא תגובתם? למרות אזהרותינו השלטונות כמעט ו' מתעלמים מן הבעיה. הסדרים שונים שהוב' טחו לא בוצעו.

לאיזה הסדרים אתה מתכוון, מר בן-משה?

המוניות לא הוצמדו לשירותים קבועים (עירוניים או בינעירוניים) וזרימתן מכל פי' נות הארץ אל השירותים העירוניים נמשכת. יבוא המכוניות, העולה בסכומים ענקיים ב' מטבע זר, לא הופסק; הפיכת מוניות בעלות ארבעה מקומות ישיבה למוניות בעלות ששה או שבעה מקומות ישיבה לא הופסקה. חטי' פת הנוסעים מתחנות האוטובוסים לא חדלה.

וכיצד, בכל זאת, אתה רואה את

זאת, פועלות לפי ראות עיניהם של נהגיהן בלבד.

בסים לדא תחליף

מר בן-משה, אתה קבעת כי תחרות מוניות השירות אינה גר' רמת לשיפור שירות האוטובוסים, אלא להפך. מה, אם כן, כן גורם לשיפור שירות האוטובוסים?

שיפור שירות האוטובוסים תלוי אך ורק ב'בוא אוטובוסים חדשים במספר מספיק — כפי שהוכח בשנתיים האחרונות. אך יש לזכור כי שירות האוטובוסים מבוסס קודם כל, ומעל לכל, על תכנון. שירות האוטובו' סים מבוסס, למשל, על ההנחה שברוח הזמן בין אוטובוס לאוטובוס יתאסף בתחנות מספר הנוסעים הדרוש. חטיפתם של הנוסעים עלידי מוניות השירות שוללת את הבסיס הכספי משירות האוטובוסים מבלי לספק תחליף מספיק.

אגב, מר בן-משה, האם ציבור הנוסעים הוא הנפגע היחיד מ' התחרות הפרועה של מוניות הש' רות בשירות האוטובוסים?

לא. כאיש אגד אני אמנם יודע עד כמה נפגע ציבור הנוסעים של חיפה ופרברי תל-אביב, כגון חולון, אך למען האמת יש לומר כי אין הוא הנפגע היחיד ואולי אפילו לא

מועד סופי: 20 למאדס

"חסכון פרס"

בנק א"י לדיסקונט בע"מ

"נשיק" ... לנשיקה
Kissable

למברג
לגברות
לגברים
לילדים
איכות משובחת
מבחר גדול
נעלים
ישראלית החרושת לצרכן

תל-אביב, רח' הגליל 2-4
נ.י. התחנה המרכזית

זכה בפרס הגדול

יוסי שקבל ליום הולדתו את מצלמת פוטו ברנר שהשתוקק לה מזמן. שום דבר לא יכול היה לגרום לו אושר יותר גדול. אצל ברנר קבל גם הוראות שמוש וכעת הוא מצלם צלומים יפים להתפעלות כל המשפחה.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

ארבעה

מי יודע?

אחד — קניאק סוברייין
שנים — פלום קורדיאל
שלשה — שרי קורדיאל
ארבעה — יין ישן נושן
כיום — מהתוצרת המשובחת של

יקבי פרידמן
פתח תקוה

אבנעל

תוצאת תחרות השמות

בפרס הראשון, 150 ל"י, זכתה פרידה מדיני מכפר קדימה בעד השם

ס ל ו א

בפרס השני, 100 ל"י, זכה אליעזר קמחי משיכון רסקו 14, ירושלים, בעד השם

ס א ו ו

בפרס השלישי, 50 ל"י, זכה ישראל ישראלי מרחוב הגשם 8, רמת-זן, בעד השם

ברבור

הזוכים יקבלו את הפרסים בדואר. פרסי תחומים יחולקו לשאר הזוכים. הנהלת "אבנעל" מודה בהזמנות זאת לאלפי המשתתפים בתחרות.

* בני ציון היקרים המסולאים ב92 (איכה ד', ב')

מתאבק הלפרין בגובהאריות
1:0 לטובתו

לישראל החודש ויימסר עלידי הלפרין לגן החיות בתל-אביב.

חלוקן הכוכבים

כשביקר השבוע בישראל מיליונר-החיסקי הקנדי **שמואל** ("סו") **ברונפמן** (700 מיליון דולר), לפי הערכה צנועה, סיפר **מדי קולק**, הממונה על המיליונרים מטעם המדינה: כשביקר אצל ברונפמן בקאנדה, מצא שמשרדו מלא וגדוש פסלים של נא פוליון בונאפרט. כאמצע השיחה, נהג ברונפמן להצביע על הקיסר הצרפתי בתנועת ביטול ולומר: "מה יש לי יש יותר כסף מאשר היה לו!"... אורח אחר, המפוחאי **דארי אדלר**, נזכר השבוע כי בהיותו בגיל עשר ניסה לתרגם לעברית את הסומון יש לנו בנות. מאז הספיק אדלר לשכוח את העברית כמעט עד למילה האחרונה (מלבד, כמובן, "שלום, תודה רבה, להתראות")... בבית לעיר, לך בורכיה" — כלל זה ביקש השבוע לקיים כוכב הקולנוע הבריטי **דוד קוסוף**, המבקר בישראל, שהופיע לנשף של מנן דוד אדום במלון השרון השבוע לא בסמוקינג אלא בחליפה פשוטה, מתוך הנחה כי ישראל היא ארץ חלוצית. הוא היה היחיד בתלבושת פשוטה זאת... ואילו המנגן הברדן **ליאונל האמפסטון** הודיע השבוע כי בבואו בקרוב לישראל יש בדעתו קודם כל לעלות אל הרב הראשי **יצחק אייזיק הלוי הרצוג** ולברך בפניו ברכת הגומל על צאתו בשלום מהתאונה שאירעה ללהק תו... הסופר **יגאל מוסינזון**, שחזר והפליג השבוע בכיוון ישראל-הוליבור, הודיע בינתיים כי הוא עוסק בכתיבת מחזה היסטורי אודות שמשון הגיבור... בהדרגת הכושר **ג'וזפין בייקר**, המופיעה עתה בשטוק הולם בירת שבדיה, נוהגת מאז ביקורה בישראל לפתוח כל הופעה מהופעותיה במילה העברית "שלום!"

מובהק, שהצטרף למשלחת חפירות שיצאה ל- מצדה... במקום ישיבת המליאה, אפשר יהיה לכוות זאת עוד מעט בשם ישיבת הריקנות. כך התלונן השבוע יושב-ראש הכנסת **יוסף שפרינצק**, בהציעו לשלול את רשות הדיבור מ"ח"כים הנעדרים מאולם הכנסת בהגיע תורם לדבר... חבר מועצת עיריית תל-אביב מטעם חרות, **דוד יוסף**, הציע השבוע להעניק לכל חברי המועצה כרטיסי-חנים לבית המרחץ העירוני. מששמע זאת אחד העיתונאים, רשם על פתק פסוק משיר חסידי מסורס: "וטהר ליבנו לעבודך באמת"... שגריר סוריה באחאסינגטון **פא"ר זאיר-אדין** סירב השבוע להופיע ב- שידור טלביזיה לצידו של שגריר ישראל **אבא אבן** אלא אם כן יותקן ביניהם מסך קרטון, שלא יאלצו לשהות במחיצת האוייב.

גור-אריה-רפאל

רשימת הנוסעים: זקן השומרים **אברהם שפירא** נסע השבוע לארצות-הברית לפי הזמנת העיתון האידישאי מורגן זירנאל טאגבאט, העומד לפרסם את זכרונותיו ב" המשכים... שחקן אהל **מאיר מרגלית** עומד לצאת לסידרה של נשפי קריאה ומשחק בעברית ובאידיש בדרום-אמריקה... מתוך פנקס החתולים: אלוף העולם בהיאבקות חופשית **רפאל** (חור ישראל) **הלפרין**, שחזר השבוע מביקור בדרום אמריקה, הביא אתו לא רק נצחון על אלוף דרום-אמריקה **ווילי ליתברג** (118 קילוגרם), אלוף רודויה והאימפריה הבריטית **לם הרברט** (121 קילוגרם) ואלוף מרכז אמריקה **פרסי הול** (123 קילוגרם) — אלא גם נצחון על אריות גן-החיות ביוהאנסבורג, שאל כלובם נכנס בלתי-מוזין לאחר הת ערכות. בצאתו בריא ושלם מגובה-אריות, זכה הלפרין לכינוי "ניאל החדש" בעיתונות, ובגור-אריה מתנת הנהלת גן-החיות, שיגיע

פסוקי השבוע

משקפת או"ם, לאחר חקירת הטייס הישראלי שנאלץ בשבוע שעבר לנחות נחיתת אוס במטוס קל לא הרחק מדפנה, לאחר שנפגע מיריות הסורים: "אם בחורים כאלה לכם, הרי האירונים שלכם שקולים כנגד המינים שלהם".
העיתונאי שלום רוזנפלד, על המצב בירדן לאחר הדחתו של גנרל ג'ון באגס גלאב מתפקידו כמפקד הלגיון הערבי: "מן הפחה אל הפחת".
ח"כ חרות ד"ר יוחנן באדר, בנסותו להסביר לפולה בן-גוריון כי עליה לשכנע את בעלה לחזור בו מדברי העלבון שהטיח כלפי מנחם בגין: "בחי כל זוג נשוי קיימת שעה בה חייבת האשה לתת מנה לבעלה!"
הסופר אהרן מגד בלמרחב: "לפני שנתיים ידענו על מי לרגוז: מפא"י, השבוייה ביד הבורגנות. רוגז קדוש היה זה, מקדוש בק"ן השבעות מפלגתיות. היום הרגז לא קדוש יותר. אפשר לדבר רק אל עצמנו".
המשורר חיים גורי: "צריך אדם להתכסות ימים רבים בשמיכות צבאיות מצחינות כדי לכבד זוג סדינים לבנים. צריך אדם לרעוב ולהיות בודד מאד כדי להבין את משמעותם של לחם ואשה, ולמצוא עד כדי עילפון כדי לכבד את המים, מי הברד הפשוטים".
"מעריב": "ראש הממשלה דוד בן-גוריון נשאר נאמן לשיטתו כשיצא לעבודת ביצורים: הוא לא השתמש באת, אלא גלל סלילי תיל דוקרני".
שמואל בזק, מזכיר העדת הכלכלה של הכנסת, בראותו במסיבת פורים נערה לבושה במחשוף עם שמלה: "היא אקראית. היא לובשת ששים וששה אחוז".
העיתונאי אורי קיסרי, בעצה לנערה שידירה מסרב לשאת אותה בטענה שהוא אמן: "סוף סוף, לא כל הגברים הם אמנים... יש גם גברים".
אשת החברה גילי גאבור, אמן של שלושת נערות-הזוהר המפורסמות: "איני מבינה מדוע מרבית הנשים האמריקאיות לדבר על עצמאותן. עמוק בלבה משתוקקת כל אשה להיות שפחה".

אויפֿער פֿינאנצן

בחזרה למטרות חבלה. עלינו לבזבז אנרגיה רבה מדי למלחמה בתעמולה זו, ואנרגיה זו דרושה לנו למטרות אחרות.

מסרתי את דבריה של הגברת האופטמן בלשונם וברוחם. היא קומוניסטית פעילה, ומה שהיא אומרת הוא תעמולה. אבל היום הכל תעמולה, אפילו התנ"ך. דבר אחד אני יכול להגיד: בגרמניה המערבית הרגשתי כל הזמן רגש בחילה עז מעורב בצמרמורת קרה בעמוד השדרה. המקום היחיד בו ראיתי תי אנשים בעלי תרבות מערבית נאורה הוא בברלין המזרחית. היתה לי ההזדמנות הידירה לשוחח עם אנשים 30 שנות זוג מזה לא השפיעו עליהם במאומה, והם נשארו גרמנים טובים ותרבותיים כמו לפני הנאצים. רק קצת יותר עצובים, אולי.

חזרתי מערבה. איש לא חטף אותי. כמה גערות ניסו, אמנם, אבל לא הצליחו. בעד לת המלון שלי, בקורפוסטנדר, נתנה לי שני כרטיסי ביקור למסור לישראלים ש' יוזמנו לברלין, והכלב שלה לא נבח לי ברכת פרידה, מפני שהוא החזיק כדור גומי עצום בפיו.

לא קניתי אף תותח, מפני שלא היה לי כסף. קניתי ספר רישומים של ז'ורז' גרוס, שנבחר בצעמלו כל כך מהרישומים שלו עד שלא חזר עד היום לגרמניה. נכנסתי ישר למטוס, ובהנובר נכנסתי לרכבת ההולכת לפאריס.

לא לבקע דרכון ישראלי

היינו שנים בתא. הבחור שישב לידי הוציא מכיסו דרכון ישראלי, כרטיס אניה של שוונג וספר בעברית. הים האכזרי. בכל זאת לא אמרתי לו כלום ולא שאלתי אותו מאיפה הוא. כעבור חמש שעות, בביקורת הדרכונים, הוא הביט עלי בפליאה עצומה.

כעבור עוד שבע או שמונה שעות מצאתי את עצמי בטעות בארץ שמעולם לא רציתי לשהות בה אפילו חמש דקות. איש במדים נכנס לקרון ושאל אותי איפה הוויזה הבלגית שלי. אמרתי לו שלא ידעתי שאני ב' בלגיה, ושהגרמנים הכניסו אותי בטעות לתוך הרכבת הלא נכונה. הוא לא רצה אפילו לשמוע, ואמרתי לו כל מה שאני חושב. זה היה קצר, אבל מלא תוכן. החזירו אותנו לגרמניה, ושם בתחנת ה' גבול מצאנו עוד איוה 50 או 60 בעלי דרכון ישראלי, עם פיאנו או בלי, דוברי אידיש, והלכנו כולנו לקונסוליה הבלגית, שילמנו מרק אחד תמורת ויזה וחזרנו ל' בלגיה. הם יכלו לעשות אותו דבר ב' תוך הרכבת, כמו שעושים בכל ארץ, אבל לא לבקע דרכון ישראלי.

בליי' יצאתי לטייל קצת, וראיתי ברחוב הראשי את התמונה שאני מצרף כאן. מה עושות הדמויות הללו בתוך חלונות הרא' וזה הוא ענינה הפנימי של בלגיה ואיני רוצה לחרוץ משפט, אבל עכשיו אני מבין הכל.

בכל זאת טוב שתקעו את בלגיה בין גרמניה וצרפת, מפני שכך המערב הוא לפחות קצת הדרגתי. והייתי מוכן בהחלט לעזווע הנעים לראות שוב את פאריס.

מלים על התיאטרון של ברכט. לאחר שראיתי את טובי התיאטראות של אירופה, כן לל הבימה והאולד ויז, אני תמים דעים עם כל הטוענים שהתיאטרון של ברכט הוא היחיד בעולם הראוי להקרא בשם זה. מחזה שברכט מעלה על הבמה אינו קובץ של מ' לים הפורחזות והמתכונות באוויר, אלא ד' בר חי ורותח ובעל משמעות. חזרה על מחזה נמשכת 52 עד 53 שבועות. אין מקום לאימפרוביזציה. אם השחקן מעשן סיגריה על הבמה, אומרים לו באיוו אצבע להתיז את האפר. לא סומכים עליו.

לאחר 52 שבועות, כאשר נדמה לברכט שהמחזה קצת מוכן, הוא מעלה אותו ב' פני הקהל. כך הוא נוהג מיום שהעלה את אופרה בגרוש.

ערב ערב נוכח בהצגה מספק אמנותי. אם השחקן שכח באיוו אצבע להתיז את הא' פרי, הוא מקבל מכתב, עם העתק להנה' לה, ומיד מפסיקים את ההצגות ועור' כים שוב חזרה.

ניצלתי את ההזדמנות לחקור איש רוח החי מעבר זה של מסך הברזל על החיים בעבר זה.

"גברת האופטמן, התוכלי לומר לי מהם לדעתך התפקידים, האפשרויות והמגבלות כ' יום בפני מחנכי הציבור בגרמניה המזר' חית?"

"מוכרחים לאחד את גרמניה."

התפקידים הם עצומים. הנאצים הר' "11 סו הכל. על הדור שהתבגר תחת הטר' רור הזה אין כמעט ברירה אלא לחתר. אנד' נו מתרכזים בנוער. גם שם קשה, אך יש תקווה ויש גם מורות. פתחנו במערכת חינוך נמרצת, כדי לעקור מהשורש את המושגים הגזעניים והלאומניים. הוצאנו ספ' רות, השתדלנו לרכו אינטליגנציה. אבל חס' רה לנו הנהגה. מפני שמספרם של האנשים בגיל 40-60 המסוגלים לתת משהו למישהו הוא עלוב ביותר. הם נהרגו כולם. אנו מעטים נגד רבים.

האפשרויות הגיתנות לנו הן עצומות. התיאטרון נתמך עליידי הממשלה. מה ש' נדרש מאתנו הוא ביצוע טוב בעל רמה. אנו משתדלים לעשות זאת. מותר לנו לה' ציג ככל העולה על רוחנו. מפרי עטם של מחברים מזרחיים או מערביים. מותר לנו גם להעסיק במאים או שחקנים ללא הבדל הש' תיכיות או השקפה פוליטית. אנו מעסיקים והעסקנו אורחי גרמניה המערבית, בלתי קומוניסטים, מסיבות שנראו לנו. מבחינה זו האוטוריטה של ברטולד ברכט עומדת למעלה מכל הוראה או פקוח."

"מהי עמדתך לבעיית איחוד גרמניה?"

"אנו מוכרחים לאחד את גרמניה. המ' צב הוא בלתי נורמלי ובלתי רצוי. איננו רוצים שהנוער שלנו יעבור בערב לאיזור המערבי כדי לראות סרטים אמריקאיים ו' לרקוד במסבאות. אתנו מטילים עליהם תפ' קידים עצומים של בניה ושיקום, ומשתד' לים לחנך אותם בהתאם לתפקידים אלה. האמריקאים מנהלים תעמולה עזה לערוק. העריקים נהנים מתמיכה חמרית, ונשלחים

זה פגו טפשי את השפיץ של הקתדרלה של הקייוז וילהלם, והיא נראית עכשיו כמו גרמני שמן וקרח שהסיר לפתע את המגבעת וכולם רואים שהוא קרח. מאחר' רי הקתדרלה מגרש קרח, המכוסה עשב בזמן שאינו מכוסה קרח, ועל המגרש קפה ספרותי גורא מפורסם שפעם ישבו בו הייגריץ מאן וקספא. היום אוכלים שם נק' ניקיות בברלין אוכלים בכלל הרבה נק' ניקיות, בלי סכין ומולג, והאנשים גם נר' אים כך.

נערות בנות חמש עשרה מציעות ברחוב משהו שאין להן מושג עליו. בברלין אין להן זמן אפילו להיות בתולות. בדיוק כמו נקיקיות. אבל בקור הזה אפילו כושים לא מביטים אחורנית.

תחנה אחרונה

אפשר לנוע באופן חופשי ממד' רח למערב וממערב למזרח. בשתי מ' ערכות של רכבת תחתית, האו. באן והס. באן. כי ברלין נמצאת לא משני עברי מסך הברזל, אלא על מסך הברזל. זה לא כל כך טוב בשביל הבינוס כמו שהיה פעם, ומסיבה זו עברו רוב היהודים ל' ברצלונה. כמה מהם עדיין נשארו, והם מ' שונים איש על רעהו בפני הרוסים או בפני האמריקאים ומפעם לפעם נהרג מי' הו, ואו אי אפשר לכלוא אותו לחמש שנים באשמת אי תשלום מכס. יש צדק.

עד לפני כמה חודשים היה הקונדוק' טור מכריו בפרידריכשטראס: "תחנה אח' רונה של הדמוקרטיה!" אבל גם מהצד השני היה הקונדוקטור מכריו בפרידריכשטראס: "תחנה אחרונה של הדמוקרטיה!" נוהג זה. בוטל עתה, כי איש לא יכול היה להחליט לאור הנחומים הללו איך לקרוא לפרידריכ' שטראס.

משהו על ברכט

אם יש שני עולמות שונים וזרים לחלוטין, הרי הם ברלין המערבית ו' ברלין המזרחית. מרק מורחי עולה בשוק הרשמי חצי מרק מערבי ובשוק השחור רבע. רמת החיים נמוכה יותר, פחות פולקסאגנים ומכוניות אמריקאיות, פרצופים יותר אנו' שיים. במקום ספריהם של גורלים נאציים אתה מוצא בחנויות הספרים ובקיוסקים את ספריהם של מארכס ולנין, והרבה הרבה ספ' רות טובה. המקום היחיד באירופה בו מדצ' אים היום כתביהם של סופרים מתקדמים (ללא מרכאות) מכל העולם, הוא ברלין ה' מזרחית.

מטע האינטליגנציה הגרמנית שנותרה ל' פליטה לאחר כל השחיתות והקנינות חזרה לשם. מרכז העצבים הוא תיאטר אמשיץ' באורדס של ברטולד ברכט. אשתו של ברכט קיבלה אותי בסבר פנים נאות והסבירה לי שברכט חולה ושוכב במיטה. אבל יכול' תי לשוחח עם אליובט האופטמן, יד ימ' זו של ברכט משנת 1927 עד עצם היום ה' נה.

לפני שאספר על השיחה המאלפת עם אליובט האופטמן אני מוכרח להקדים כמה

ב רכבת הנוסעת מקלן להנובר היה קר. באירופה לא מסיקים את קרונות המחלקה השלישית, אפילו בלילה קר של 20 מעלות מתחת לאפס. צריך לעשות עוד טעם מהפכה. ממולי ישב פרצוף אחד וחיך מאוזן עד אוזן. גם אוניו הארוכות חייכו. הוא שאל אותי בצרפתית אם אני צרפתי, אבל אני ידעתי שהוא יהודי. הוא הורה בכך, אבל למען הציבור הרחב הוא שאל אותי כל הזמן שאלות בצרפתית. בסוף גם הוא גרם. שני צעירים גרמנים העירו ב' גסות ילדה קטנה שישנה לה וסינו להם מקום. האבא של הילדה אמר שבצרפת לא היו עושים ככה. הוא ידע מה שהוא אמר, כי הוא היה חייל גרמני בפאריס. הוא ידע שבמזר' רח התיכון חם בעונה זו של השנה, כי אביו היה חייל בצבאו של רומל. הוא הס' ביר ל' שאיש אינו רוצה במלחמה, אף על פי שלא שאלתי אותו בכלל. וזה מראה שאנשים יודעים מה צריך לענות אפילו אם לא שואלים אותם.

אי הקרוי ברלין

ההנובר טסים לברלין. אפשר לטוט כמעט מכל מקום, אבל גם מהנובר. שעה אחת. ברלין היא אי גדול, מוקף אוקיינוס אדום. על האי חיים כמה מיליוני אנשים ומחכים עד שהמים יסוגו והאי יתחבר עם היבשה. הם בכלל לא יודעים שזה אי, והם בטוחים עד היום שברלין היא מרכז העולם. ולא סתם מרכז, אלא מרכז רוחני. הם בטוחים ששם מסביב לקורפוסטנדר הם נאבקים על נשמת העולם. וכשהם שוכחים לפחות, הם גורא גאים כזה. קורפוסטנדר יכול היה להיות דומה לשאנגחאי, אבל בשביל שיוכלו להבדיל ביניהם הוא אי' נו דומה. אשר לאונטר-לינדן, הרי הוא נמ' חק מעל המפה באחת השנים הנשכחות ביו' תר' בהיסטוריה, שנת 40 ומשהו. שמילי תרזות רכים וחודשים מבצצים שם מת' חת לקרח בין עיי החורבות, אבל הם לא מרמזים איש. גם בקורפוסטנדר התיו אי'

Kissable
«נשיק»
 השפתון החדש
בן-פריס

נשות החן בעולם כולו כרוכות אחריו
 ככל לבן. - עכשיו הוא הגיע גם אליך...

סיגרית הפילטור שכבשה את השוק

אסקלוט

הכל מה:
תערובת עילאית
של סוגי טבק מובחרים
פיה מסננת ממדוגה ואשונה
מהיר הקופסה 450 פרוטה

למכירה בהזדמנות: מגרשים ברחובות
 לפנות: תל-אביב, טלפון 24749

ספורט

כדורגל

השבת השחורה

הפתעות הפכו כבר לתופעה שיגרנית על מגרשי הכדורגל בארץ. מדי שבת בשבת מתחלף דורגן של קבוצות הליגה הלאומית בדלוגים ארוכים מבלי שיגדלו סכוייה של אחת מקבוצות הצמרת מסכויי חברתה לזכות באליפות הליגה.

לאחר שהיה נדמה בשבועות האחרונים כי הדורגן של מספר קבוצות בטבלה יזכה ל- קביעות, באו תוצאות השבת האחרונה ו- שיבשו את טבלת הליגה כולה.

אולם את האכזבה הגרה ביותר נחלה קבוצת מכבי תל-אביב שהפסידה השבת את בית כורתה, לא משום שיריבתה היתה חזקה מ- מנה, או משום ששחקניה לא היו בכושר. פשוט "לא הלך להם קלף", דוברי מאמנם.

אלפי האוהדים של מכבי תל-אביב שליוו את קבוצתם לפתחתקיה לחזות במשחק נגד הפועל המקומית, לא פיקפקו אף לרגע כי יזכו בנצחון. למרות ששתי הקבוצות עומדות על רמה שווה ולמעשה מורכב סגל הנבחרת ברובו משחקני שתייהן, היו הסכרי יים לקבוצת מכבי, שבשבתות האחרונות גברה על כל יריביה.

אפילו פתחתקואים מושבעים לא היו מוכנים להתערב עם התל-אביבים על התוצאות, כך שאלה נאלצו להמר בינם לבין עצמם על גודל הפרש השערים לטובת מכבי.

"למה לא הכנסת?" סוף סוף נר- אתה קבוצת מכבי בהרכבה המלא. "שיע" גלור, יוסלה מירימוביץ' ונוח רוניק עלו שוב על המגרש. אבל על אף ברק הכוכבים היתה זו שבת שחורה בשביל מכבי.

כרבע שעה ארכה להם ההסתגלות למגרש הקטן ב-20 מטר ממגרש כדורגל רגיל. וכש החלו כבר לפתח משחק מהיר ותוקפני לא יכלו בשום פנים ואופן להכניס את הכדור לשער.

מלבד השער הבודד שהובקע על ידי נח- מיאס, ומצאו עוד חצי תריסר הזדמנויות ל- הבקעה. ההחמצות חולקו שווה בשווה בין חמשת החלוצים. כשעמד גלור בפני השער החשוף, מעד, כשהצליח בפעם אחרת לבעוט, טעה בכמה סנטימטרים. אותו גורל עלה גם ברגלי יוסלה מירימוביץ' וצבי סטוריונסקי.

אך הפליא מכולם שמואל ישראלי. במרחק חמשה מטרים משער ריק של ה- יריב היו רק ישראלי והכדור, וכאילו מעשה שדים, לא הצליחו להמשיך יחד לתוך השער. במקום בכדור, בעט ישראלי באדמה.

התרגו צופה מיואש: "בעד פיספוס כזה זרקו אותי מקבוצת הכדורגל של השכונה." מעמדו של ישראלי היה חזק יותר. לאחר תוצאת התקו (1:1) ניגש אליו אוהד מ- אוכוב, שאל בתמימות: "למה לא הכנסת את זה?"

הוא זכה רק למבט רחמני.

במסלול

הגינות עוקצנית

עם חזרתם של שחקני קבוצת קאפנברג לאוסטריה החלו להופיע בעתונות וינה רשי- מות מלאת התפעלות מהגינותם של כדורגל- גי ישראל. יחד עם זאת ציין אחד העתונים כי אפשר ללמוד על רמת הכדורגל הישראלי מ- עובדה אחת בלבד: "ישראל היא המדינה ה- יחידה בעולם בה מפריד בין הצופים למגרש תיל דוקרני."

העתון נמנע מהסברים נוספים.

פיפטי-פיפטי

גדול אמרגני האיגרוף באירופה, היהודי ג'ק סלומונס המשתמש בכדור הארץ כ- בסמלו המסחרי, עומד לבוא בקרוב לישראל. סלומונס חושב להשקיע כספים בבניית איצ- טדיון ספורט בקרבת תל-אביב על בסיס של שותפות בהשקעה וברוחים עם הממשלה.

יבוא ספורטאי

האי קפריסין מהווה עתה את מלאי שחקני הכדורגל של קבוצות ישראל. לגוריאס, ה- שחקן הקפריסאי הראשון בישראל, המשחק מזה כמה חודשים בקבוצת מכבי חיפה נוסף שחקן נוסף מארצו, פפיוס.

פפיוס שהושאל לקבוצת מכבי רחובות כדי להעלותה בטבלת הליגה, לא סיים יבוא ספורטאי זה. השבוע נודע על משא ומתן שמנהלת קבוצה חיפאית להבאת שני שחקנים נוספים מקפריסין.

הווי

גרעין של אמת

בכפר מכא, פורסמה מודעה לתושבים על הרצאה בבית-התרבות המקומי על הנושא: "פצצות האטום, בליווי הרגמות."

בלשים וגנבים

בצפת, הורשה האסיר יחיא קדוש (17) לצאת כרצונו מבנין המשטרה, בו בילה את תקופת מאסרו. הציג את עצמו כבלש בפני בעל חנות מקומית. פתח אצלו חשבון אשראי, וזהה עליי בניו של בעל החנות, שהוא חוקר במשטרה.

צפור האש

בנוטינגהאם, אנגליה, מיד כאשר סיים ווג את סידור ביתו מחדש, הרימה צפור בדל סיגריה בוערת מן הרחוב, עפה לקינה שעל גג הבית, גרמה לשריפת הבית כולה, כלל תעודת ביטוח נגד אש.

גלים ארוכים

בתל-אביב, הסכרי אדם לשופט מדוע גנב שני מקלטי רדיו: "אשתי מאינה רק לשידורים בערביה ואני לא; לקחתי מקלט אחד בשבילה, אחד בשבילי."

פירוק הנשק

בשיקאגו, ארצות-הברית, טענה אשה שאינה רוצה להסתכן יותר, תבעה, פרט לגירוש, שהאדוק בו איים עליה בעלה, יפורק וחלקיו יתחלקו ביניהם.

גבול הצניעות

בתל-אביב, הודיעה נערה בבית ה- משפט שהיא מוכנה להבין מדוע חדר צעיר שיכור לחדרה בלילה, אולם לעולם לא תסלח לו על שליכתן את סדיניה בבוקר.

יש קמח, יש תורה

בסנט ג'וזף, ארצות-הברית, השאיר מחלק-לחם ששה ככרות במכוניתו, חזר ומצא במקומם כרך כתבי קודש.

פוי!

בצפת, באה צעירה בת 22 בבכי אל אמה למחרת יום נישואיה, התלוננה: "הבחור שהבאתם לי הוא לא טוב, אתמול בלילה רצה לעשות לי גברים גסים."

מכתבים רותי

בראש-פינה הופיע צעיר לפגישה ב- מקום שסומן לו עליידי מכתב אלמוני של נערה שהתוודתה שהתאהבה בו, מצא ב- מקום נערה יפה, שקיבלה מכתב אלמוני ש- קבע לה מיפגש באותו מקום ובאותה שעה, ושכתבו טען שהתאהב בה.

אמא'ה!

בלוד, פרצה אשה בתחנת אשד בצעקות: "ילדי! ילדי אבד!" נענתה על ידי צעיר בן 20: "אני פה, אמא."

מוסיקה לשעת הנופש

בטרדגה, בריטניה, שבתו 300 פועלי בית-חרושת משך שעה וחצי משום ש- המוסיקה שהושמעה להם, כבידור, לא מצאה חן בעיניהם.

פסכרונים

באקמאר, הולנד, נימצא אסיר בורח על ידי המשטרה כאשר גרשם בבית מלון בשמו של אסיר בורח אחר.

עבותות אהבה

במרסיי, צרפת, הורישה אשה סכום כסף לתחנה "לקנות מספיק חבל כדי לתלות את עצמו".

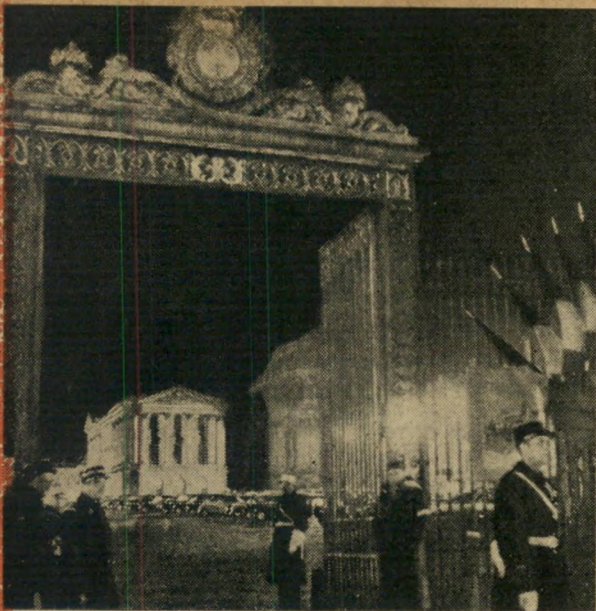
קללת כוהנים

בחיפה, התגרש ווג אחרי 20 שנות נישואים, יצא לחוג את המאורע בשתייה בבית-קפה, נמלך וחזר לרבות לבקש ביטול הגט, הושב ריקם, ביקש להירשם מחדש ל- נישואים, נתקל בסירוב הרבנות להשיאם מאחר שהוא כוהן והיא גרושה.

צברית '56

היום צברית '56 יגיעו לפאריס 20 צעירות נוספות, נציגות הנוער של 20 ארצות. לקראת הביקור, שיארך שלושה שבועות, הכין שבועון אל תוכנית גיושה, שתאפשר לנוער הארצות השונות להכיר זו את זו ולראות את כל המאמץ את צרפת עצמה. השבועון, השייך לרשת העיתונים ה' חשובה ביותר של צרפת, רשת משפחת לוארף, גייס לקראת הביקור את האנשים המעניינים והחשובים ביותר במדינה, החל מנשיא המדינה וכלה במורים שבא לייה. פרטי התוכנית: הנציגה הישראלית תצא במסוס אייר-פראנס ב-5 לאפריל. נציגות שאר הארצות תתאספה בפאריס עד ה-8 באפריל, תאריך בו מתחילה התוכנית הרשמית של הסיוור.

9 באפריל: קבלת-פנים שתורס על-ידי תחנות הטלביזיה, סדרי לינה

פאר ההימנוריה. חלק גדול מביקור הצברית '56 יוקדש לסיוורם בצרפת, ובעיקר במקומות היסטוריים, כמו ארמון וורסאי (למעלה).

בארמון הנשיא. מאחר שתחרות זו היא מיפגש בינלאומי של נציגות העמים, תתקבלנה המשתתפות רשמית על-ידי נשיא צרפת.

קבלת הפנים בצרפת

תצוגת אופנה מיוחדת תיערך באולמי כריסטיאן דיור לנציגות 21 הארצות. לכל נציגה ינתן שי: שמלת נשף, עשויה לפי טעם ארצה.

זילות פאריס. לרגלי מיגדל אייפל משתרעת פאריס, עיר האורות, על מאות מקומות הבידור והתרבות של העיר המפורסמת ביותר בעולם.

מסמר הסיוור: הזמנה אישית להשתתף בסעודת הנישואין של הנסיך רנייה ממונאקו וכוכבת הקולנוע גרייס קלי, במונטה-קרלו.

פסטיבל הסרטים. הנציגות יבקרו גם בקאן, ישתתפו בכמה ממאורעות פסטיבל הסרטים, מול מצלמות העיתונות והטלביזיה.

במלון קומודור, מן המפוארים שבפאריס אליוה. אחר הצהריים: מסכות קוקטייל עם נציגי העתונות, הרדיו והטלביזיה. ארוחת ערב במסעדת הבסטיליה, חזרה למלון בשיירת מכוניות פתוחות לאורך הרחובות הראשיים.

10 באפריל: סיור בחלקי פארס השונים, ארוחת צהריים במסעדה ב' קומה הראשונה של מגדל-אייפל, ביקור במוזיאון לובר, טיול רגלי מודרך ברובע העים השונים. בערב: קבלת פנים חגיגית על-ידי נשיא צרפת מר רנה קוטי, וארוחה קלה בארמון הנשיא.

11 באפריל: ביקור בארמון וורסאי, במבואות פאריס. בערב: נשף, הופעות אמנותיות.

12 באפריל: סיור בחנויות של רובע סנט-הונורה; לכל ארוחת יתנו מזכרות מביקורים אלה. אחר הצהריים: תצוגת אופנה אצל כריסטיאן דיור: כל משתתפת תקבל שמלת נשף לפי בחירתה. בערב: הצגת בכורה באופירה דה-פאריס.

מה-13 עד ה-17 באפריל: טיול במכוניות מפאריס עד לחוף התכלת, דרך אביניון, מארסיי, קאן וניצה. בכל עיר, יבקרו האורחות במקומות המעניינים, יתקבלו תגיגית על-ידי ראשי הערים.

17 באפריל: מגיעים למונטה-קארלו. בערב: השתתפות בחגיגות ל' כבוד נישואי הנסיך רנייה של מונאקו וכוכבת הקולנוע גרייס קלי.

18 באפריל: השתתפות בסעודת הנישואים של רנייה וגרייס קלי, הזמנה לנשף הרשמי בארמון הנסיך, לאחר ה' טכס.

19 באפריל: חזרה ישירה ל' פאריס.

20 באפריל: מנוחה בפאריס. בערב: נשף דיפלומטי, בו ישתתפו ה' שגרירים של כל הארצות ששיגרו נציגות.

21 באפריל: ביקור בחנויות לפאריס. אחר הצהריים: ביקור באוניברסיטת סורבון. בערב: ביקור ברובע ה' אמנים.

22 באפריל: ביקור בכנסיית נוטרדאם, שוק הפרחים, יעד בולון, טיול בסירה לאורך נהר הסין, ארוחת ערב חגיגית בבניין עיריית פאריס.

23 באפריל: ביקור במונטה-סר, קוקטייל אצל כוכבת-הזמר מוריס ש' באלייה. בערב: ביקור במוזיאון רוד.

24 באפריל: חזרה לתל-אביב, במסוס אייר-פראנס.